

**A Kúria
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

2013. június 25.
IV. évfolyam 6. szám

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK.....3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK.....	3
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	3
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	4
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	4
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	8
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	11
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK.....	19
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	19
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	19
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	20
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	21
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	22
EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT.....	24
A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI.....	25
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	25
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	25
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	25
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	26
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	26

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK.....35

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI.....	35
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI.....	42
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI.....	46
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	46
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	48
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK.....	49
POLGÁRI ÜGYSZAK.....	49
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	49

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

2. A Tribunale di Tivoli (Olaszország) által 2013. február 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-73/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A 2002. május 30-i 115. sz. köztársasági elnöki rendeletnek az olasz szabályozásban való költségmentességre vonatkozó 82. cikke — azon részében, amely előírja, hogy az ügyvédnek járó munkadíjat és a költségeket az igazságügyi hatóság a szakmai díjszabásra figyelemmel fizetési végzésben állapítja meg oly módon, hogy azok semmi esetre se haladják meg a munkadíjakra, jutalékokra és térítésekre vonatkozó, hatályos szakmai díjszabás szerinti átlagösszegeket, figyelemmel a szakmai munka jellegére azzal kapcsolatban, hogy a megtett lépések miként érintik azon személy eljárásbeli helyzetét, akinek védelmét az ügyvéd ellátja — összeegyeztethető-e az Európai Unió [Alapjogi Chartája] 47. cikkének (3) bekezdésével, amely úgy rendelkezik, hogy azoknak, akik nem rendelkeznek elégséges pénzeszközökkel, költségmentességet kell biztosítani, amennyiben az igazságszolgáltatás hatékony igénybevételéhez erre szükség van

2. A 2002. május 30-i 115. sz. köztársasági elnöki rendeletnek az olasz szabályozásban való költségmentességre vonatkozó 82. cikke — azon részében, amely előírja, hogy az ügyvédnek járó munkadíjat és a költségeket az igazságügyi hatóság a szakmai díjszabásra figyelemmel fizetési végzésben állapítja meg oly módon, hogy azok semmi esetre se haladják meg a munkadíjakra, jutalékokra és térítésekre vonatkozó, hatályos szakmai díjszabás szerinti átlagösszegeket, figyelemmel a szakmai munka jellegére azzal kapcsolatban, hogy a megtett lépések miként érintik azon személy eljárásbeli helyzetét, akinek védelmét az ügyvéd ellátja — összeegyeztethető-e az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikkével, ahogyan azt az Európai Unió [Alapjogi Chartája] 52. cikkének (3) bekezdése, valamint az [EUSZ] 6. cikk átültette a közösségi jogba?

3. A Tribunale Ordinario di Firenze (Olaszország) által 2013. március 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-122/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a 2004/80/EK irányelv 12. cikkét, hogy az lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy csak a szándékosan elkövetett vagy erőszakos bűncselekmények bizonyos kategóriáinak áldozatai vonatkozásában szabályozzák a kárenyhítést, vagy pedig úgy, hogy az azt a kötelezettséget rója a tagállamokra, hogy a hivatkozott irányelv végrehajtása körében valamennyi erőszakos vagy szándékosan elkövetett bűncselekmény áldozatára vonatkozó kárenyhítési rendszert fogadjanak el?

Gazdasági ügyszak

14. Cour de cassation (Belgium) által 2013. február 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-88/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Úgy kell-e értelmezni az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokra (ÁÉKBV) vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1985. december 20-i 85/611/EGK tanácsi irányelv 45. cikkét, hogy a „befektetők részére történő kifizetések” fordulat a névre szóló befektetési jegyek befektetők részére történő kiadására is vonatkozik?

Munkaügyi ügyszak

19. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2013. január 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-10/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az indokolatlan elbocsátással szembeni védelem joga — a lisszaboni szerződés 6. cikk (3) bekezdését is figyelembe véve — olyan alapvető jognak minősül-e, amely általános elvként az uniós jogrend részét képezi és elsődleges uniós jogi szabályként érvényesül-e?
2. Amennyiben igen, ez a jog a köztisztviselőket is megilleti-e?

20. A Sozialgericht Nürnberg (Németország) által 2013. január 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-32/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni az 1408/71/EGK rendelet 77. vagy 78. cikkét, hogy a nevelési nyugdíj folyósítása megalapozza az azt folyósító tagállammal szembeni jogosultságot?
2. Változás történt-e 2010. május 1-jétől a 883/2004/EK rendelet hatálybalépésével, és úgy kell-e értelmezni a 883/2004/EK rendelet 67. cikkét, hogy minden nyugdíjfajta (a német nevelési nyugdíj is) jogosultságot keletkeztet?

21. A Sąd Rejonowy w Białymstoku (Lengyelország) által 2013. január 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-38/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv [...] 1. cikkét, az 1999/70/EK irányelv mellékletének 1. és 4. szakaszát, valamint a munkaszerződés típusa alapján történő hátrányos megkülönböztetés tilalmának általános közösségi jogi elvét, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a hat hónapot meghaladó, határozott időre szóló munkaszerződések tekintetében más (a határozott idejű munkaszerződés alapján foglalkoztatott munkavállalók szempontjából kevésbé előnyös) elveket ír elő a felmondási idő hosszának a meghatározására, mint amelyek a határozatlan idejű munkaszerződésekkel kapcsolatos felmondási idő hosszának meghatározására vonatkoznak, és ellentétes-e azokkal konkrétan az olyan nemzeti jogi szabályozás (az 1974. június 26-i törvény, a munka törvénykönyvének [...] 33. cikke), amely

meghatározott, a munkavállaló által a vállalkozásnál eltöltött időtől független, kéthetes felmondási időt ír elő a hat hónapot meghaladó, határozott időre szóló munkaszerződések tekintetében, ha a határozatlan idejű munkaszerződésekre vonatkozó felmondási idő a munkavállaló által a vállalkozásnál eltöltött időtől függ, és két héttől három hónapig terjedhet (a [munka törvénykönyve] 36. cikk[ének] 1. §-a)?

22. A Tribunale ordinario de Aosta (Olaszország) által 2013. január 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-50/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Úgy kell-e értelmezni az 1999/70/EK irányelvet (különösen annak 1. cikkét, valamint a melléklet szerinti keretmegállapodás 5. szakaszát, továbbá minden más egyébként kapcsolódó vagy összefüggő szabályt), hogy az lehetővé teszi, hogy az állami szerv által a fent említett közösségi szabályozásban meghatározott feltételek hiánya ellenére határozott idejű szerződéssel foglalkoztatott munkavállaló csak akkor jogosult kártérítésre, ha bizonyítja a kár tényleges fennállását, vagyis csak annyiban, amennyiben tényleges — ha közvetett is, de mindenképpen határozott — bizonyítékot szolgáltat arra, hogy más, jobb munkalehetőségekről kellett lemondania?

23. A Tribunale di Napoli (Olaszország) által 2013. február 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-61/13., C-62/13. és C-63/13. sz. ügyek)¹

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az 1999/70/EK irányelv 5. szakasza szerinti megfelelő intézkedést képez-e az oktatási ágazat [...] jogszabályi háttere [amely — többek között az állandó személyzeti igények kielégítése céljából — határozatlan számú alkalommal teszi lehetővé határozott idejű szerződések egymást követő, megszakítás nélküli megkötését ugyanazon tanárral]?

2. Az 1999/70/EK irányelv 5. szakasza, és különösen a „meghatározott ágazatok és/vagy munkavállalói kategóriák” fordulat értelmében mikor tekintendő egy munkaviszony az „állammal” fennállónak, és ebből következően arra alkalmasnak, hogy a magánszféra munkaviszonyaihoz képest eltérő jogkövetkezményeket alapozzon meg?

3. Figyelemmel a 2000/78/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdésének c) pontjában, valamint a 2006/54/EK irányelv 14. cikke (1) bekezdésének c) pontjában kifejtettekre, beletartoznak-e a foglalkoztatási feltételek 1999/70/EK irányelv 4. szakasza szerinti fogalmába a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei is; az előző kérdésre adott igenlő válasz esetén igazolhatóak-e a 4. szakasz alapján a belső jogrendben a határozatlan és a határozott idejű munkaviszony jogellenes megszüntetésére általában előírt jogkövetkezmények közötti eltérések?

4. A lojális együttműködés elve alapján tilos-e a tagállamok számára, hogy az Európai Unió Bírósága előtti előzetes döntéshozatali eljárásban olyan belső szabályozási környezetet képviseljenek, amely tudatosan nem felel meg a valóságnak, továbbá a belső jognak az uniós tagságból eredő kötelezettségeknek egyaránt megfelelő eltérő értelmezése híján köteles-e a bíróság — amennyiben lehetséges — a belső jogot az állam által javasolt értelmezéssel összhangban értelmezni?

5. A munkaszerződés, illetve a munkaviszony 91/533/EGK irányelv, és különösen annak 2. cikke (1) bekezdése és 2. cikke (2) bekezdésének e) pontja által szabályozott feltételei közé tartozik-e azon esetek megjelölése, amelyekben a határozott idejű munkaszerződés határozatlan idejű szerződéssé alakítható?

6. Az előző kérdésre adott igenlő válasz esetén ellentétes-e a 91/533/EGK irányelv 8. cikkének (1) bekezdésével, illetve a 91/533/EGK irányelv és különösen annak második preambulumbekkezdése szerinti célokkal a jogszabályi környezet olyan visszaható hatályú módosítása, amely nem biztosítja a

¹ A megjelölt ügyekben feltett kérdések lényegileg megegyeznek.

munkavállaló számára annak lehetőségét, hogy érvényesítse az irányelvből eredő jogait, vagy nem biztosítja a foglalkoztatásról szóló okiratban megjelölt munkafeltételek megtartását?

7. Úgy kell-e értelmezni — a Lisszaboni Szerződés által átvett, Rómában, 1950. november 4-én aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 6. cikkével, és a Nizzában, 2000. december 7-én kihirdetett Európai Unió Alapjogi Chartája 46., 47. cikkével és 52. cikkének (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett — hatályos közösségi jognak a jogbiztonságra, a jogos bizalom védelmére, az eljárási fegyveregyenlőségre, a hatékony bírói jogvédelemre, a független bírósághoz való jogra és nagyobb általánosságban a méltányos eljáráshoz való jogra vonatkozó, az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkének (2) bekezdése (amint azt a Lisszaboni Szerződés 1.8. cikke módosította, és amelyre az Unióról szóló szerződés 46. cikke utal) által biztosított általános elveit, hogy az 1999/70/EK irányelv alkalmazásával összefüggésben azokkal ellentétes egy olyan jogszabályi rendelkezésnek az olasz állam által jelentős idő (3 év 6 hónap) elteltével történő elfogadása, mint a 368/01. sz. törvényrendelet 10. cikkének — 2011. május 13-i 70. sz. törvényrendelet 9. cikkével beiktatott és a 2011. július 12-i 106. sz. törvénnyel törvénnyé alakított — (4a) bekezdése, amelynek célja a folyamatban lévő eljárások következményeinek oly módon történő megváltoztatása, hogy közvetlenül károsítja a munkavállalót az állami munkáltató javára, ekként pedig kizárja a határozott időre szóló szerződések visszaélészerű ismétlődésének szankcionálása tekintetében a belső szabályozás által biztosított lehetőséget?

24. A Raad van State (Hollandia) által 2013. február 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-91/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az alapeljárás szerintihez hasonló esetben hivatkozhat-e a holland állammal szemben az 1/80 határozat 13. cikke szerinti „standstill” szabályra vagy a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikke szerinti „standstill” szabályra az a megbízó, aki a Wet arbeid vreemdelingen 1994 2. cikkének (1) bekezdése alapján az érintett török munkavállaló munkáltatójának tekintendő?

2. a) Úgy kell-e értelmezni az 1/80 határozat 13. cikke szerinti „standstill” szabályt vagy a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikke szerinti „standstill” szabályt, hogy azokkal ellentétes a Wet arbeid vreemdelingen 1994 2. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, arra vonatkozó tilalom bevezetése a megbízóval szemben, hogy a harmadik ország, a jelen esetben Törökország, állampolgárságával rendelkező munkavállalókkal Hollandiában foglalkoztatási engedély nélkül munkát végeztesen, ha e munkavállalókat egy német vállalkozás foglalkoztatja, és egy holland munkaerő-kölcsönző vállalkozáson keresztül dolgoznak Hollandiában a megbízónak?

b) Jelentősséggel bír-e e szempontból az, hogy a munkáltatók számára már a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikke szerinti „standstill” szabály és az 1/80 határozat 13. cikke szerinti „standstill” szabály hatálybalépése előtt megtiltották, hogy foglalkoztatási engedély nélkül foglalkoztassanak külföldieket munkaszerződés alapján, és hogy e tilalmat szintén az 1/80 határozat 13. cikke szerinti „standstill” szabály hatálybalépése előtt azokra a munkaerő-kölcsönző vállalkozásokra is kiterjesztették, amelyekhez külföldieket küldenek ki?

25. Az Administrativen sad Sofia-grad (Bulgária) által 2013. március 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-103/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 48. cikk (1) bekezdését és az EUMSZ 49. cikk (1) és (2) bekezdését az alapügyben szereplő körülmények között, hogy megengedett az alapeljárásban szóban forgó Kodeks na socialno osiguruvane (társadalombiztosítási törvénykönyv) 94. cikkének (1) bekezdéséhez hasonló olyan tagállami nemzeti rendelkezés, amely a tagállam állampolgára öregségi nyugdíjának megállapításához megköveteli a biztosítás megszűnését olyan állampolgár esetében, aki a

nyugdíj megállapítása iránti kérelme időpontjában egy másik tagállamban tevékenykedik önálló vállalkozóként, és a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet hatálya alá tartozik?

2. Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 48. cikk (1) bekezdésének a) pontjával összefüggésben értelmezett 1408/71 rendelet 94. cikkének (2) bekezdését, hogy megengedett a biztosítási idők összesítésének szabálya alóli kivétel olyan biztosítási idők tekintetében, amelyeket a rendeletnek a nyugdíj megállapítása iránti kérelem szerinti tagállamban való alkalmazása előtt szereztek egy másik tagállamban, amennyiben a hivatkozott rendelkezés értelmében a biztosított választhat, hogy megadja-e az összesítéshez ezeket az időket, és megítélheti az összesítés szükségességét akkor, ha a nyugdíj megállapítása iránti kérelem szerinti állam joga alapján szerzett idő önmagában nem elegendő a nyugdíjjogosultság megszerzéséhez, és a megfelelő időt csak a biztosítási járulékok befizetésével lehet megszerezni?

Ilyen körülmények között megengedi-e az EUMSZ 48. cikk (1) bekezdésének a) pontja azt, hogy az 1408/71 rendeletnek a biztosítási idők e rendelet alkalmazásának megkezdését követő összesítéséről szóló 46. cikke (2) bekezdése alkalmazásának mellőzése a biztosított mérlegelési mozgásterébe tartozzon oly módon, hogy a másik tagállamban szerzett biztosítási időket nem tünteti fel a nyugdíj megállapítása iránti kérelemben?

3. Úgy kell-e értelmezni az 1408/71 rendelet 12. cikkének (1) bekezdését, hogy megengedett a Kodeks na sozialno osiguryavane (társadalombiztosítási törvénykönyv) [átmeneti és záró rendelkezései] 9. §-ának (3) bekezdésében előírtak szerint a biztosítási járulékok befizetésével keletkező biztosítási idők elismerése, ha az alapügyben szereplő körülmények között ily módon elismert biztosítási idők egybeesnek a másik tagállam joga szerint szerzett biztosítási időekkel?

4. Úgy kell-e értelmezni az 1408/71 rendelet 12. cikkének (2) bekezdését, hogy egy tagállam megszüntetheti a kifizetéseket, és elrendelheti a nemzeti jog szerint az e tagállam állampolgárának megállapított öregségi nyugdíj valamennyi kifizetésének visszatérítését, ha a rendelet szerinti feltételek csak a nyugdíj nyújtásának az időpontjában álltak fenn, és pusztán a nemzeti jogra támaszkodó megfontolásokból, amelyek szerint a nyugdíj megállapításának időpontjában nem szűnt meg az érintett személy másik tagállambeli biztosítása, anélkül ismerték el a nemzeti jog szerinti biztosítási járulékok befizetésén alapuló biztosítási időt, hogy figyelembe vették volna a nyugdíj nyújtásának az időpontjában egy másik tagállamban szerzett biztosítási időket, és anélkül, hogy megfontolták volna a nyugdíj más összegben való megállapítandóságát?

Amennyiben megengedett a kifizetett nyugdíj visszatérítése, akkor az következik-e az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés uniós jogi elvéből, hogy akkor is fennáll a kamattartozás, ha a nemzetközi szerződés értelmében megállapított nyugdíj visszatérítése esetén a tagállam nemzeti joga nem ír elő kamatfizetést?

26. Az Arbeidshof te Antwerpen (Belgium) által 2013. március 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-114/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Az 1408/71 rendelet 46a. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti szabadon választható folytatólagos biztosítás alapján fizetett ellátásnak tekintendő-e a holland illetőségű személynek fizetett AOW-ellátás azon része, amely olyan biztosítási időn alapul, amely alatt ez a holland illetőségű személy egyszerű kérelem alapján eltekinthet a holland rendszerhez való csatlakozástól, és ezáltal a rendszer járulékeinak fizetésétől, és ezt korlátozott időszakban valóban meg is tette, aminek következtében ez a rész nem vehető figyelembe a munkavállalói öregségi és túlélő hozzátartozói nyugdíjrendszer általános szabályainak megállapításáról szóló, 1967. december 21-i belga királyi rendelet 52. cikke 1. §-ának (1) bekezdése szerinti, halmozódást tiltó rendelkezés alkalmazása során?

36. A Krajský súd v Prešove (Szlovákia) által 2013. január 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-34/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovák

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 38. cikke fényében úgy kell-e értelmezni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvet és a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet („Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”), hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint amilyen a polgári törvénykönyvnek az alapeljárásban szóban forgó szabályozás egyéb rendelkezéseivel összefüggésben értelmezett 151j. cikkének (1) bekezdése, amely a hitelező számára oly módon teszi lehetővé a tisztességtelen szerződési feltételekből eredő kötelezettség teljesítésének a követelését, hogy a hitelező a szerződési feltételek valamely bíróság által történő vizsgálata nélkül a fogyasztó tulajdonában lévő, biztosítékkal szolgáló ingatlanra vonatkozóan végrehajtást kezdeményezhet annak ellenére, hogy a felek között vita áll fenn azon kérdés tekintetében, hogy tisztességtelen szerződési feltételekről van-e szó?

2. Ellentétes-e az Európai Uniónak az első kérdésben megjelölt jogszabályi rendelkezéseivel az olyan nemzeti szabály, mint amilyen a polgári törvénykönyvnek az alapeljárásban szóban forgó szabályozás egyéb rendelkezéseivel összefüggésben értelmezett 151j. cikkének (1) bekezdése, amely a hitelező számára oly módon teszi lehetővé a tisztességtelen szerződési feltételekből eredő kötelezettség teljesítésének a követelését, hogy a hitelező a szerződési feltételek valamely bíróság által történő vizsgálata nélkül a fogyasztó tulajdonában lévő, biztosítékkal szolgáló ingatlanra vonatkozóan végrehajtást kezdeményezhet annak ellenére, hogy a felek között vita áll fenn azon kérdés tekintetében, hogy tisztességtelen szerződési feltételekről van-e szó?

3. Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Bíróságának a 106/77. sz. Simmenthal-ügyben 1978. március 9-én hozott ítéletét, hogy az első kérdésben említett irányelvek céljainak elérése érdekében az Európai Unió Alapjogi Chartájának 38. cikke fényében a nemzeti bíróság nem alkalmazhatja az olyan nemzeti jogi rendelkezéseket, mint amilyen az alapeljárásban szóban forgó szabályozás egyéb rendelkezéseivel összefüggésben értelmezett 151j. cikkének (1) bekezdése, amely a hitelező számára oly módon teszi lehetővé a tisztességtelen szerződési feltételekből eredő kötelezettség teljesítésének a követelését, hogy a hitelező a szerződési feltételek valamely bíróság által történő vizsgálata nélkül a fogyasztó tulajdonában lévő, biztosítékkal szolgáló ingatlanra vonatkozóan végrehajtást kezdeményezhet, elkerülve ezáltal, hogy a felek között fennálló vita ellenére a bíróság hivatalból vizsgálja a szerződési feltételeket?

4. Úgy kell-e értelmezni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 4. cikkét, hogy a fogyasztóval kötött szerződés — amelynek megkötésére a fogyasztó tekintetében ügyvéd igénybevétele nélkül került sor — részét képező olyan szerződési feltétel, amely a hitelező számára valamely bíróság által történő felülvizsgálat nélkül lehetővé teszi a biztosítékkal szolgáló dologra vonatkozó, bíróságon kívüli úton történő végrehajtás kezdeményezését, megkerüli a szerződési feltételeknek a bíróság által hivatalból történő felülvizsgálatára vonatkozó alapvető uniós elvet, és így jogellenes abban az esetben is, ha a szerződési feltétel megfogalmazása valamely nemzeti jogi rendelkezésből ered?

37. Az Oberster Gerichtshof (Ausztria) által 2013. január 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-45/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a 44/2001/EK rendelet [...] 5. cikkének 3. pontjában szereplő „[az] a hely[...] [...]”, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet” szövegrészt a termékfelelősség esetében, hogy

- 1.1. a kárt okozó esemény bekövetkeztének helye (az „elkövetés helye”) a gyártó székhelye;
- 1.2. a kárt okozó esemény bekövetkeztének helye (az „elkövetés helye”) a termék forgalomba hozatalának helye;
- 1.3. a kárt okozó esemény bekövetkeztének helye (az „elkövetés helye”) a termék fogyasztó általi megvásárlásának helye?

2. Az 1.2. kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

- 2.1. A terméket akkor hozzák-e forgalomba, amikor kikerül a gyártó által végzett gyártási folyamatból, és forgalmazási folyamatba kerül, amelynek során a vásárlóközönség számára felhasználás vagy fogyasztás céljára kínálják;
- 2.2. A terméket akkor hozzák-e forgalomba, amikor szervezeten a végső fogyasztók részére árusítják?

38. A Datenschutzkommission (Ausztria) által 2013. január 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-46/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a 2006/24/EK irányelv 7. cikkének c) pontját, hogy az irányelv értelmében vett adatmegőrzés által érintett természetes személy nem tartozik az említett rendelkezés értelmében vett „felhatalmazott személyzet” körébe, és számára nem biztosítható a saját adataira vonatkozó tájékoztatáshoz való jog a nyilvánosan elérhető hírközlési szolgáltatások nyújtóival vagy a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatóival szemben?

2. Úgy kell-e értelmezni a 95/46/EK irányelv 13. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontját, hogy a nyilvánosan elérhető hírközlési szolgáltatások nyújtói vagy a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatói vonatkozásában kizárható vagy korlátozható a 2006/24/EK irányelv értelmében vett adatmegőrzés által érintett természetes személynek a saját adataira vonatkozó, a 95/46/EK irányelv 12. cikkének a) pontja értelmében vett tájékoztatáshoz való joga?

3. Az első kérdésre adandó legalább részben igenlő válasz esetén: összeegyeztethető-e a 2006/24/EK irányelv 7. cikkének c) pontja az Alapjogi Charta 8. cikke (2) bekezdésének második mondata szerinti alapvető joggal, és így érvényes-e az említett rendelkezés?

39. Az Úřad průmyslového vlastnictví (Cseh Köztársaság) által 2013. január 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-49/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a [2008/95/EK] irányelv 3. cikke (2) bekezdése d) pontját, hogy annak értékelésénél, hogy a védjegy bejelentője jóhiszeműen járt-e el, csak a védjegy lajstromozása iránti kérelem benyújtása előtt, vagy benyújtásakor ismert körülmények relevánsak, vagy a kérelem benyújtását követő körülmények felhasználhatók annak bizonyítására, hogy a bejelentő jóhiszeműen járt el?

2. Általában minden olyan ügyre alkalmazni kell-e a C-414/99–C-416/99. sz. egyesített ügyekben hozott ítéletet, amelyben azt értékelik, hogy a védjegy jogosultja hozzájárult-e olyan magatartáshoz, amely kizárólagos jogainak gyengítését vagy korlátozását eredményezheti?

3. Megállapítható-e jóhiszeműség a későbbi védjegy kérelmezőjénél azon helyzet alapján, amelyben egy korábbi védjegy jogosultja megállapodásokat kötött vele, amelyek alapján e jogosult hozzájárult egy olyan megjelöléssel ellátott időszakos nyomtatott anyag kiadásához, amely hasonló volt a bejelentett védjeggyel, valamint hozzájárult ahhoz, hogy a későbbi védjegy kérelmezője e nyomtatott anyagot nyilvántartásba vetesse, és a kérelmezőnek támogatást ajánlott a kiadáshoz, azonban az érintett megállapodások kifejezetten nem szabályozták a szellemi tulajdonjog kérdését?

4. Amennyiben a védjegybejelentés benyújtását követően felmerülő körülmények szintén relevánsak lehetnek annak értékelése szempontjából, hogy a védjegybejelentő jóhiszeműen járt-e el, akkor másodlagosan megállapítható-e jóhiszeműsége azon helyzet alapján, hogy a korábbi védjegy jogosultja legalább tíz éves időtartam alatt hallgatólagosan tűrte a vitatott védjegy fennállását?

40. A Rechtbank te Rotterdam (Hollandia) által 2013. január 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-51/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Ellentétes-e az Európai Unió jogával, különösen a harmadik életbiztosítási irányelv 31. cikkének (3) bekezdésével, hogy az életbiztosítók a holland jog olyan nyílt és/vagy íratlan szabályai alapján, mint az igazságosság és a méltányosság követelménye, amelyek az életbiztosító és a lehetséges biztosított közötti szerződéses (illetve szerződéskötés előtti) viszonyban alkalmazandók, és/vagy valamely általános és/vagy különleges gondoskodási kötelezettség alapján kötelesek a biztosítottak több tájékoztatást adni a biztosítás költségeiről és kockázati prémiumairól, mint ahogy ezt a harmadik életbiztosítási irányelvet átültető holland rendelkezések (különösen az 1998. évi RIAV [a biztosítottak részére történő információszolgáltatásról szóló 1998. évi szabályozás] 2. cikke (2) bekezdésének q) és r) pontja) 1999-ben előírták?

2. Jelentőséggel bír-e az első kérdésre adandó válasz szempontjából, hogy e tájékoztatás mellőzése a holland jog alapján milyen következményekkel jár, illetve járhat?

41. A Højesteret (Dánia) által 2013. február 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-98/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: dán

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdését, hogy a szerzői jogi oltalomban részesített áru szerinti tagállamban „nyilvános terjesztés” valósul meg akkor, ha egy vállalkozás egy harmadik országbeli internetes honlapon keresztül megállapodást köt arra, hogy egy olyan magánvásárlónak ad el és szállít árut, akinek eladó által ismert címe olyan tagállamban van, ahol az áruk szerzői jogi oltalom alatt állnak, átveszi az áru ellenértékét, és kiszállítja az árut a megbeszéltekre, vagy ilyen helyzetben az is feltétel, hogy az áruk az eladást megelőzően olyan eladásra való felkínálás vagy reklám tárgyát képezzék, amely az áru szállítása szerinti tagállam fogyasztóit célozza, vagy a nekik szóló honlapon szerepel?

2. Úgy kell-e értelmezni a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkének (1) és (3) bekezdését, hogy valamely tagállamban a védjegy „gazdasági tevékenység körében való használata” valósul meg akkor, ha egy vállalkozás egy harmadik országbeli internetes honlapon keresztül megállapodást köt arra, hogy egy olyan magánvásárlónak ad el és szállít védjeggyel ellátott árut, akinek eladó által ismert címe olyan tagállamban van, ahol a védjegyet lajstromozták, átveszi az áru ellenértékét és kiszállítja az

árut a megbeszélte címre, vagy ilyen helyzetben az is feltétel, hogy az áruk az eladást megelőzően olyan eladásra való felkínálás vagy reklám tárgyát képezzék, amely a kérdéses tagállam fogyasztóit célozza, vagy a nekik szóló honlapon szerepel?

3. Úgy kell-e értelmezni a közösségi védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet 9. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy valamely tagállamban a védjegy „gazdasági tevékenység körében való használata” valósul meg akkor, ha egy vállalkozás egy harmadik országbeli internetes honlapon keresztül megállapodást köt arra, hogy egy olyan magánvásárlónak ad el és szállít közösségi védjeggyel ellátott árut, akinek eladó által ismert címe valamely tagállamban van, átveszi az áru ellenértékét, és kiszállítja az árut a megbeszélte címre, vagy ilyen helyzetben az is feltétel, hogy az áruk az eladást megelőzően olyan eladásra való felkínálás vagy reklám tárgyát képezzék, amely a kérdéses tagállam fogyasztóit célozza, vagy a nekik szóló honlapon szerepel?

4. Úgy kell-e értelmezni az egyes szellemi tulajdonjogokat feltehetően sértő áruk elleni vámhatósági intézkedésekről és az ilyen jogokat ténylegesen sértő áruk ellen hozandó intézkedésekről szóló, 2003. július 22-i 1383/2003/EK tanácsi rendelet 2. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy a „kalózáruk” szabad forgalomba bocsátásának megakadályozásáról és megsemmisítésükről szóló rendelkezések tagállami alkalmazásának feltétele az, hogy a tagállamban az első kérdésre adandó válasz szerinti feltételek mellett megvalósuljon a „nyilvános terjesztés”?

5. Úgy kell-e értelmezni az egyes szellemi tulajdonjogokat feltehetően sértő áruk elleni vámhatósági intézkedésekről és az ilyen jogokat ténylegesen sértő áruk ellen hozandó intézkedésekről szóló, 2003. július 22-i 1383/2003/EK tanácsi rendelet 2. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy a „hamisított áruk” szabad forgalomba bocsátásának megakadályozásáról és megsemmisítésükről szóló rendelkezések tagállami alkalmazásának feltétele az, hogy a tagállamban a második és harmadik kérdésre adandó válasz szerinti feltételek mellett megvalósuljon a „gazdasági tevékenység körében való használat”?

Közigazgatási ügyszak

82. A Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi (Lengyelország) által 2013. január 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-33/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról — közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i hatodik tanácsi irányelv 5. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 4. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy e rendelkezések megtiltják, hogy termékértékesítésnek legyen tekinthető az olyan személy általi értékesítés, aki egy másik személy beleegyezésével e másik személy cégneve alatt jár el saját gazdasági tevékenységének eltitkolása érdekében?

2. Úgy kell-e értelmezni a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról — közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i hatodik tanácsi irányelv 17. cikkét, hogy azzal ellentétes az azon számlából eredő előzetesen felszámított adó levonása, amelyet olyan személy bocsátott ki, aki csak a cégnevét bocsátotta rendelkezésre egy másik személy által teljesített termékértékesítés során, anélkül hogy bizonyítást nyerne, hogy a vevő tudta vagy objektív körülmények alapján előreláthatta, hogy a részvételével teljesített ügylet a számla kibocsátója vagy a vele együttműködő személy által elkövetett bűncselekménnyel vagy más szabálytalansággal állt összefüggésben?

83. A Krajský soud v Ostravě (Cseh Köztársaság) által 2013. január 30-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-53/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 56. és 57. cikke kizárja-e olyan nemzeti jogszabály alkalmazását, amely abban az esetben, ha egy másik vállalkozás számára munkavállalókat kölcsönző vállalkozás (a továbbiakban: kölcsönző) székhelye egy másik tagállamban van, azt a kötelezettséget írja elő a munkavállalókat igénybe vevő vállalkozás számára, hogy e munkavállalók vonatkozásában vonja le a jövedelemadókat, és fizesse be az állami költségvetésbe, míg ha a kölcsönző székhelye a Cseh Köztársaságban van, akkor e kötelezettség a kölcsönzőt terheli?

84. Szegedi Ítéltábla (Magyarország) által 2013. február 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-56/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az uniós joggal — a 92/40/EGK, illetve a 2005/94/EK számú tanácsi irányelvvel, a 2006/105/EK számú bizottsági határozattal — összhangban álló volt-e a magyar közigazgatási hatóságok magas patogenitású madárinfluenza elleni átmeneti védekezési intézkedések keretében hozott, védőkörzetet elrendelő, s ennek keretében többek között baromfiszállítást megtiltó határozata?

Az uniós joggal – a 92/40/EGK, illetve a 2005/94/EK számú tanácsi irányelvvel, a 2006/115/EK számú bizottsági határozattal — összhangban álló volt-e a magyar közigazgatási hatóságok magas patogenitású madárinfluenza elleni átmeneti védekezési intézkedések keretében hozott, védőkörzet szabályait részben módosító, s ennek keretében többek között a baromfik körzeten való átszállítását tiltó határozata, továbbá a felperessel szemben szakhatósági véleményben (nem fellebbezhető határozatban) hozott azon intézkedése, mellyel a védőkörzetben, közvetlenül az észlelt fertőzés gócpontjánál elhelyezkedő telepre pulykák beszállítását (betelepítését) megtagadta?

2. Célja volt-e a 92/40/EGK, illetve a 2005/94/EK számú tanácsi irányelvnek, mint uniós jogforrásoknak az unióban a magas patogenitású madárinfluenzával kapcsolatos védekezés érdekében tett átmeneti intézkedésekkel a magánfeleknek okozott károk esetén a károk megtérítésére uniós jogi szabályozás létrehozása? A 92/40/EGK, illetve a 2005/94/EK számú tanácsi irányelvben, a 2006/105/EK és 2006/115/EK számú bizottsági határozatokban megjelölt uniós jogalapok adtak-e megfelelő felhatalmazást a magas patogenitású madárinfluenzával kapcsolatos átmeneti védekezési intézkedésekkel a magánfeleknek okozott károk esetén a károk megtérítésére uniós jogi szabályozás létrehozására?

3. Amennyiben a második kérdésre adandó válasz igen, úgy a felsorolt jogforrások végrehajtása körében tett átmeneti nemzeti intézkedések eredményeként jogszerű-e, az uniós joggal összhangban áll-e a kártérítési igények korlátozása? A magánfeleknek okozott károk megtérítési igénye vonatkozásában szükséges és arányos korlátozásnak tekinthető-e egy olyan nemzeti jogi rendelkezés, amely a károk állam általi kompenzálását a tényleges kárra és költségekre korlátozza, kizárja abból az elmaradt hasznok megtérítésének lehetőségét?

4. Amennyiben a második kérdésre adandó válasz nem, úgy közvetlenül az Alapjogi Charta rendelkezéseinek megsértésére (16. cikk vállalkozás szabadsága, 17. cikk tulajdonhoz való jog és 47. cikk hatékony jogorvoslathoz való jog) alapíthat-e a felperes elmaradt hasznainak megtérítése iránti kártérítési igényt, ha a magas patogenitású madárinfluenza elleni védekezés körében az uniós jog végrehajtása során tett átmeneti tagállami intézkedések okoztak kárt a

felperesnek, de az okozott károk megtérítése vonatkozásában a tagállami jogi szabályok ilyen igények előterjesztését korlátozzák, abból az elmaradt hasznok iránti igény előterjesztésének lehetőségét kizárják?

5. Amennyiben bármely uniós jogi alapon teljes kártérítési igény érvényesíthető, úgy ilyen igények kizárólag az állammal szemben érvényesíthetők, vagy az állam fogalmát kiterjesztő értelemben használva közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti eljárásban ilyen igény a közigazgatási hatósággal szemben is érvényesíthető? Ha az igény érvényesíthető a közigazgatási szervvel szemben is, úgy a kártérítési igény vonatkozásában a tagállami jog előírhatja-e többlet feltételek igazolását a kártérítési igény megalapozottságához?

6. Amennyiben az uniós jog nem teremt lehetőséget a felperes számára közvetlenül az uniós jogra alapítottan az őt ért károk teljes kompenzálására, úgy az eljárások egyenértékűségének követelménye miatt az uniós jogi alapon megítélhető igények és a hasonló, magyar jogi alapon megítélhető igények elbírálására ugyanazon szabályok irányadók-e?

7. A perbelihez hasonló tényállás esetén — miután az unióban a vadon élő madarakban előforduló magas patogenitású madárinfluenza elleni védekezés körében a tagállamok által tett jogalkotási, közigazgatási intézkedések szükségképpen érintik a belső piac működését — az uniós jogot végrehajtó intézkedésekkel összefüggő peres eljárásokban van-e lehetőség az Európai Bizottsághoz fordulni *amicus curiae* véleményért, különösen olyan esetekben, ha arra merül fel adat, hogy a jogvitában releváns jogkérdésekkel összefüggésben az Európai Bizottság kötelezettségszegési eljárást indított a tagállammal szemben?

8. Amennyiben az Európai Bizottság megkeresésére akár *amicus curiae* vélemény, akár egyszerű tájékoztatás érdekében lehetőség van, úgy kötelezettségszegési eljárás során keletkezett adatok, dokumentumok, nyilatkozatok, az Európai Bizottság e tárgykörben folytatott gyakorlata tekintetében az Európai Bizottság *amicus curiae* vélemény, vagy felvilágosítás adására köteles-e, különösen, ha olyan nem nyilvános adatokról van szó, amelyek a kötelezettségszegési eljárás Bíróság előtti eljárást megelőző szakában keletkeztek? Ilyen adatok a tagállami bíróság előtti egyedi jogvitában nyilvánosan felhasználhatók-e?

85. A Consiglio Nazionale Forense (Olaszország) által 2013. február 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-58/13. és C-59/13. sz. ügyek)²

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A joggal való visszaélés tilalmának általános elvével és a nemzeti identitás EUSZ 4. cikk (2) bekezdése szerinti tiszteletben tartásával összefüggésben úgy kell-e értelmezni az ügyvédi hivatásnak a képesítés megszerzése országától eltérő tagállamokban történő folyamatos gyakorlásának elősegítéséről szóló, 1998. február 16-i 98/5/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkét, hogy az kötelezi a nemzeti közigazgatási hatóságokat, hogy jegyezzék be a letelepedett ügyvédek névjegyzékébe az olyan olasz állampolgárokat, akik az uniós joggal való visszaélést valósítottak meg, és hogy e cikkel ellentétes az olyan nemzeti gyakorlat, amely lehetővé teszi az említett hatóságok számára, hogy elutasítsák a más tagállamban letelepedett ügyvédek névjegyzékébe való bejegyzés iránti kérelmeket, amennyiben fennállnak olyan objektív körülmények, amelyek alapján megállapítható az uniós joggal való visszaélés megvalósulása, feltéve, hogy biztosított egyrészt az arányosság elvének és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának tiszteletben tartása, másrészt az érintett azon joga, hogy a letelepedés szabadságának esetleges megsértéséből eredő igényét bírói úton érvényesítse, tehát biztosított a közigazgatási tevékenység bírósági felülvizsgálata?

2. Az 1) pont alatti kérdésre adandó nemleges válasz esetén az EUSZ 4. cikk (2) bekezdésére figyelemmel érvénytelennek kell-e tekinteni a 98/5/EK irányelv ily módon értelmezett 3. cikkét

² A megjelölt ügyekben feltett kérdések szó szerint megegyeznek

annyiban, amennyiben lehetővé teszi azon tagállami szabályozás megkerülését, amely az ügyvédi tevékenység gyakorlását szakvizsga megszerzéséhez köti, holott e vizsgát az említett állam alkotmánya írja elő, és az részét képezi a szakmai tevékenységet igénybe vevők védelme és az igazságszolgáltatás helyes gyakorlása alapvető elveinek?

86. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2013. február 8-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-66/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Ellentétes-e az EUMSZ 3. cikk (2) bekezdésének és az EUMSZ 216. cikk — miszerint az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik nemzetközi megállapodás megkötésére, ha annak megkötését valamely uniós jogalkotási aktus írja elő, vagy ha az hatásköreinek belső gyakorlásához szükséges, illetve annyiban, amennyiben az a közös szabályokat érintheti, vagy azok alkalmazási körét megváltoztathatja, ami azzal a kettős következménnyel jár, hogy az Unió jogosult az olyan szerződések harmadik államokkal történő megkötésére, amelyek közös szabályokat érintenek vagy azok alkalmazási körét megváltoztatják, vagy amelyek a teljes egészében a közösségi szabályozás által szabályozott és az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozó ágazatot [érintenek], és hogy a tagállamok sem egyénileg, sem pedig közösen nem jogosultak többé e hatáskör gyakorlására — valamint a 2001/77/EK irányelv fent hivatkozott 5. cikkének helyes alkalmazásával az a nemzeti jogi rendelkezés (2003. évi 387. sz. törvényerejű rendelet 20. cikkének (3) bekezdése), amely a harmadik államok által kiadott származási garanciák elismerését valamely megfelelő nemzetközi megállapodásnak az olasz állam és a harmadik állam által történő megkötéséhez köti?

2. Ellentétes-e különösen az idézett közösségi rendelkezések helyes alkalmazásával a hivatkozott nemzeti szabályozás abban az esetben, ha a harmadik állam az 1972. július 22-én megkötött és 1973. január 1-jén hatályba lépett szabadkereskedelmi megállapodással az Európai Unióhoz kötődő Svájci Államszövetség?

3. Ellentétes-e az [első kérdésben] hivatkozott közösségi normák helyes alkalmazásával az 1999. november 11-i miniszteri rendelet 4. cikkének (6) bekezdésében foglalt nemzeti jogi rendelkezés, amelynek értelmében villamos energia Európai Unión kívüli államból történő behozatala esetén a kérelem elfogadása ahhoz kötött, hogy a nemzeti átviteli hálózat kezelője és a szükséges vizsgálatok módját meghatározó, megfelelő helyi hatóság kötöttek-e megállapodást?

4. Ellentétes-e különösen az idézett közösségi rendelkezések helyes alkalmazásával a hivatkozott nemzeti szabályozás abban az esetben, ha az 1999. november 11-i miniszteri rendelet 4. cikkének (6) bekezdése szerinti megállapodás kizárólag hallgatóságos, hivatalos aktusokban nem jelenik meg, és csak a felperes fél pusztán megállapításának tárgyát képezi, aki nem tudott arról részleteket előadni?

87. A Tribunale di Roma (Olaszország) által 2013. február 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-69/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Köti-e az Európai Bizottságnak a C 52/2005 állami támogatásra vonatkozó eljárás folytán 2007. január 24-én hozott, az Európai Bizottság által a 2008. június 11-i COMP/H4/ EK/cd D(2008) 127 és a 2009. október 23-i COMP/H4/ CN/si D(2009) 230 jelentésekkel elfogadott határozatokkal kiegészített, és a Bíróság által a T-177/07. sz. ügyben 2010. június 15-én hozott ítélettel hatályában fenntartott határozat a „ha” illetőleg a „mennyi” szempontok tekintetében azt a nemzeti bíróságot, amely előtt az Európai Bizottság által visszatéríteni rendelt állami támogatás összege vonatkozásában indult eljárás.

2. Ellenkező esetben: az állami támogatás összege tárgyában a nemzeti bíróságot illető hatáskörnek a T-177/07. sz. ügyben 2010. június 15-én hozott ítéletben történő kimondásakor a Bíróság ezt a hatáskört egy olyan összeg számszerűsítésére kívánta-e korlátozni, amelynek, ténylegesen

megvalósított és elnyert állami támogatásról lévén szó, szükségképpen pozitív értéknek kell lennie és ezért nem lehet egyenlő nullával;

3. vagy pedig az állami támogatás összege tárgyában a nemzeti bíróságot illető hatáskörnek a T-177/07. sz. ügyben 2010. június 15-én hozott ítéletben történő kimondásakor a Bíróság olyan hatáskört kívánt tulajdonítani a nemzeti bíróságnak, amely a visszatérítési követelés vizsgálatára mind a „ha”, mind a „mennyi” szempontjából kiterjed, és amely így magában foglalja a visszatérítési kötelezettség megtagadásának hatáskörét is?

88. A Naczelný Sąd Administracyjny (Lengyelország) által 2013. február 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-72/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Ellentétes-e a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv rendelkezéseivel a héának valamely település olyan ügyleteire történő kivetése, amelyek tárgyát olyan — ingatlanokat is magukban foglaló — vagyontárgyak értékesítése vagy kereskedelmi társaságokra nem pénzbeli hozzájárulásként történő átruházása képezi, amelyeket törvény erejénél fogva vagy ingyenesen — különösen öröklés vagy ajándékozás útján — szereztek meg?

89. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2013. február 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-75/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet vonatkozó rendelkezéseit, különösen annak 50. cikkét, hogy a vámhatóság által valamely személynek egy jóváhagyott helyen történő átmeneti megőrzésre kiadott árut elvonják a vámfelügyelet alól, ha az árut bejelentik ugyan külső árutovábbítási eljárásra, de az a tervezett szállítás során nem kíséri ténylegesen a kiállított árutovábbítási okmányokat, és azt nem mutatják be a rendeltetési vámhivatalnál?

2. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: ebben az esetben adósnak minősül-e a Vámkódex 203. cikke (3) bekezdésének első vagy negyedik franciabekezdése alapján az a személy, aki az árut engedélyezett feladóként az árutovábbítási eljárásba bocsátotta?

90. A Nejvyšší správní soud (Cseh Köztársaság) által 2013. február 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-80/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Összeegyeztethetetlenek-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18., 45., 49. és 56. cikkével az olyan rendelkezések, amelyek értelmében az egyik tagállamban letelepedett munkáltatónak adóelőleget kell fizetnie azon kölcsönzött munkavállalók (másik tagállam állampolgárai) jövedelme után, akiket egy másik tagállamban bejegyzett munkaező kölcsönző az első tagállamban létrehozott fióktelepén keresztül kölcsönzött a munkáltatónak?

2. Összeegyeztethetetlenek-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18., 45., 49. és 56. cikkével az olyan rendelkezések, amelyek értelmében abban az esetben, ha a kiszámlázott összeg közvetítési díjat tartalmaz, akkor az ilyen munkavállalók adóalapját átalány jelleggel a munkaező kölcsönző által kiszámlázott összeg legalább 60 %-ában határozzák meg?

3. Amennyiben az első vagy második kérdésre igenlő válasz adandó, a szóban forgó ügyhöz hasonló esetben korlátozhatók-e a hivatkozott alapvető szabadságok a közérdek, közbiztonság vagy közegészség által indokolt okokból, vagy az adóellenőrzés hatékonysága érdekében?

91. A Consiglio di Stato (Olaszország) által 2013. február 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-82/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Elsődlegesen:

1. megfelel-e a valóságnak, hogy az Európai Bizottság visszavonta a közösségi támogatás odaítélését, és milyen intézkedést fogadott el e tekintetben;

Másodlagosan:

2. milyen jogi értéket kell tulajdonítani a Bizottság hallgatásának, amely intézmény nem kezdte meg a közösségi támogatás kifizetését;
3. akadályozza-e a 31/82. sz. Abruzzo tartományi törvény 42. cikke a) pontjának alkalmazását — amely jogszabály alapján a fellebbező számára a közösségi támogatást kiegészítő járulékos tartományi támogatást odaítélték — és a tartományi támogatás kifizetését az Európai Bizottság hallgatása, amely nem kezdte meg a közösségi támogatás folyósítását;

Mindenesetre:

4. milyen kötelezettségek terhelik az olasz államot az Európai Bizottság tartós hallgatása esetén?

92. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2013. február 21-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-87/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Ellentétes-e az uniós joggal, különösen a letelepedés szabadságára és a tőke szabad mozgására vonatkozó rendelkezésekkel, hogy az a belga illetőségű személy, akit kérelmére Hollandiában belföldi illetőségű személyként adóztatnak, és aki kiadásokat eszközölt egy általa saját használatú lakásként használt, Belgiumban található és ott jogszabály által védett műemlékké és faluképpé nyilvánított kastéllyal kapcsolatban, a kiadásokat nem vonhatja le a jövedelem Hollandiában történő adóztatása során, mert a kastély Hollandiában nincs védett műemlékként nyilvántartva?

2. E tekintetben mennyiben bír jelentőséggel, hogy abban az esetben, ha az érintett személy jövedelmének progresszív adóztatása mellett dönt, e személy levonhatja-e a kiadásokat a lakóhelye szerinti államban, Belgiumban, az ingó vagyontól származó jelenlegi vagy jövőbeli jövedelmét terhelő jövedelemadókból?

93. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2013. február 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-92/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a hatodik irányelv 5. cikke (7) bekezdésének a) pontját, hogy ellenérték ellenében történő értékesítésnek tekintendő, ha valamely település olyan épületet vesz használatba, amelyet saját telkére építtetett, és amelyet 94 %-ban hatóságként folytatott tevékenységeihez, 6 %-ban pedig adóalanyként végzett tevékenységeihez — ebből 1 %-ban adólevonásra nem jogosító adómentes ügyletekhez — használ?

94. A Tribunalul Sibiu (Románia) által 2013. február 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-97/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Ellentétes-e az EUMSZ 110. cikk rendelkezéseivel a 9/2012. sz. törvénnyel bevezetett szabályozás, és az valóban nyilvánvalóan hátrányosan megkülönböztető intézkedésnek minősül-e?
2. Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 110. cikket, hogy azzal ellentétes a 9/2012. sz. törvénnyel bevezetett, a gépjárműveket terhelő környezetszennyezési adót előíró szabályozás (eredeti változatában), amennyiben ezt az adóügyi intézkedés oly módon alakítja ki, hogy az visszatart a más tagállamokban vásárolt használt járműveknek az említett tagállamban való forgalomba helyezésétől, anélkül azonban, hogy visszatartana a belföldi piacon jelenlévő, ugyanolyan életkorú és használati fokú használt járművek megvásárlásától?

95. A Cour constitutionnelle (Belgium) által 2013. február 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-99/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 56. és EUMSZ 63. cikket, valamint az Európai Gazdasági Térség létrehozásáról szóló megállapodás 36. és 41. cikkét, hogy azok nem teszik lehetővé, hogy egy tagállam olyan adószabályozást vezessen be és tartson fenn hatályában, amely alapján a kizárólag a belga bankok által fizetett kamatokra megállapított adómentesség vagy pedig alacsonyabb adókulcs alkalmazásával a külföldi illetőségű bankok által fizetett kamatokat magasabb mértékben adóztatják?

96. A College van Beroep voor het bedrijfsleven (Hollandia) által 2013. március 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-105/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Megfelelően alkalmazzák-e a 73/2009/EK rendeletet, különösen annak 34., 36. és 137. cikkét, ha azon mezőgazdasági termelő számára, aki a zárt helyen történő tenyésztés alapján a birtokában lévő területekhez hozzászámított támogatási jogosultságokkal rendelkezik, csak azért nem fizetik ki az említett támogatási jogosultságok jelentős részét, mert a kifizetés céljából megállapított támogatható terület a megváltozott mérési módszer folytán kisebb méretű, jóllehet a mezőgazdasági termelő a változatlanul birtokában lévő támogatható hektárszámokat a támogatási jogosultságoknak az említett rendelet 34. cikke szerinti aktiválása során a tagállam által alkalmazott, de később a Bizottság által elutasított mérési módszerrel összhangban jóhiszeműen jelölte meg?

97. A Tribunale di Tivoli (Olaszország) által 2013. március 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-106/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Ellentétes-e az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény első kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikkével az [EUMSZ] 6. cikkel, valamint az [Európai Unió Alapjogi Chartájának] 17. cikkével és 52. cikke (3) bekezdésével összefüggésben, a tulajdonhoz való jog aránytalan és ésszerűtlen, jóllehet a törvény által szabályozott sérelmének szempontjából az Olasz Köztársaság nemzeti szabályozása, különösen az 1150/42. sz. törvény 33. cikke, amely lehetővé teszi a helyi önkormányzatok számára, hogy területükön az ingatlan-átalakításokat vagy urbanisztikai átalakításokat az említett törvényben, a 10/77. sz. törvény 1. cikkében és az egyes tartományok által elfogadott különböző törvényekben — az épített környezetre vonatkozó törvényi és rendeleti

rendeletek egységes szövegéről szóló 2001. június 6-i 380. sz. D.P.R. 2. cikkével és az alacsonyabb rangú helyi szabályozásokkal (általános rendezési tervek és végrehajtási szabályok) összefüggésben — rögzített általános elvek alapján szabályozzák, illetve ugyanezen, 2001. évi 380. sz. D.P.R. 46. cikke, amely az ingatlanok az előírt engedélyek nélküli átalakítása esetén az adósvételi szerződések semmisségét írja elő.

98. Az Administrativen sad Veliko Tarnovo (Bulgária) által 2013. március 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-107/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Az alapeljárás szerintihez hasonló olyan esetekben, amelyekben a jövőbeli és egyértelműen meghatározott adóköteles termékértékesítés ellenében történő korábbi fizetéssel összefüggő héalevonást azonnal és ténylegesen elvégezték, úgy kell-e egymással összefüggésben értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 65. cikkével, 90. cikkének (1) bekezdésével és 185. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 168. cikkének a) pontja szerinti rendelkezéseket, hogy a fő-ellenszolgáltatás szállítási feltételeknek megfelelő teljesítésének objektív és/vagy szubjektív okokból való elmaradására tekintettel az adólevonáshoz való jogot a gyakorlásának időpontjában meg kell tagadni?

2. Az következik-e a rendelkezések ezen egymással összefüggésben történő értelmezéséből a hía semlegességének elvére is tekintettel, hogy ebben a helyzetben jelentőséggel bír (illetve nem bír jelentőséggel) a beszállító objektív lehetősége arra, hogy a nemzeti jogszabály által előírt módon helyesbítse a felszámított héát és/vagy a számla adóalapját, és milyen hatást gyakorolna az ilyen helyesbítés az eredeti adólevonás megtagadására?

3. Úgy kell-e értelmezni a 2006/112 irányelv 168. cikkének a) pontjával és 193. cikkével összefüggésben értelmezett 205. cikkét az irányelv (44) preambulumbekkezdésére is figyelemmel, hogy a tagállamoknak lehetőségük van arra, hogy az értékesítés beszerzőjétől kizárólag olyan kritériumok alkalmazásával tagadják meg az adólevonást, amelyeket maguk rögzítettek valamely olyan nemzeti jogszabályban, amelynek értelmében az adóalanytól eltérő személyt terhel az adófizetési kötelezettség, ha ebben az esetben az adójogi végeredmény eltérne attól az eredménytől, amelyre a tagállam által megállapított szabályok szigorú betartása mellett jutottak volna?

4. A harmadik kérdésre adandó igenlő válasz esetén megengedhetők és a hatékonyság és az arányosság elvével összeegyeztethetők-e a 2006/112 irányelv 205. cikkének alkalmazása esetén az alapeljárásban szóban forgókhöz hasonló nemzeti jogszabályok, ha azok a hía megfizetéséért viselt egyetemleges felelősséget olyan vélelmek alkalmazása mellett vezetnek be, amelyek feltételeit nem közvetlenül megállapítható objektív tények, hanem a polgári jogban kialakult intézmények képezik, amelyekről a jogvitában végleges jelleggel más jogi úton döntenek?

99. A Conseil d'État (Franciaország) által 2013. március 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-108/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 34. és 36. cikkével ellentétes-e az olyan nemzeti szabályozás, amely különösen attól a feltételtől teszi függővé egy növényvédő szerre párhuzamos import címén történő forgalomba hozatali engedély kiállítását, hogy az érintett szer az exportáló államban a 91/414/EGK irányelvnek megfelelően kiállított forgalomba hozatali engedéllyel rendelkezzen, és következésképpen nem teszi lehetővé párhuzamos import címén forgalomba hozatali engedély kiállítását egy olyan szerre, amely az exportáló államban párhuzamos import címén kiállított forgalomba hozatali engedéllyel rendelkezik, és amely egy az importáló államban engedélyezett termékkel azonos?

100. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2013. március 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-110/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. a) Milyen feltételek mellett állapítható meg a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásával kapcsolatban 2003. május 6-án kibocsátott 2003/361/EK bizottsági ajánlás (KKV-ajánlás) melléklete 3. cikke (3) bekezdésének negyedik albekezdése értelmében vett összehangolt eljárás: elegendő-e ehhez már a mindkét vállalkozásban részesedéssel rendelkező természetes személyek bármiféle, viták vagy napvilágra kerülő érdekellentétek nélküli üzleti célú együttműködése is, vagy ehhez inkább az említett személyek felismerhetően összehangolt magatartása szükséges?
- b) Amennyiben összehangolt magatartásra van szükség: ez már a tisztán tényleges együttműködésből is következik-e?
2. Abban az esetben, ha nem áll fenn az összevont (konszolidált) éves beszámoló készítésére vonatkozó kötelezettség, azon kérdés esetében, hogy valamely vállalkozás egy személyen vagy természetes személyek összehangoltan eljáró csoportján keresztül kapcsolódik-e valamely más vállalkozáshoz, a KKV-ajánlás melléklete 3. cikke (3) bekezdésének első albekezdésében felsorolt „kapcsolatokon” túl továbbra is el kell-e végezni az átfogó gazdasági értékelést, amelynek során olyan szempontokat kell vizsgálni, mint például az érintett vállalkozások tulajdonviszonyai — ennek körében különösen a tagok egy családhoz tartozása —, részesedési struktúrája és gazdasági integrációja, különösen többek között az üzletvezetők személyazonossága?
3. Abban az esetben, ha a KKV-ajánlás alkalmazásában is lehetőség van a formális értékelésen túlterjeszkedő átfogó gazdasági értékelésre: ehhez szükséges-e a KKV-meghatározás megkerülésének szándéka vagy legalábbis kockázata?

101. A First-tier Tribunal (Tax Chamber) (Egyesült Királyság) által 2013. március 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-134/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Érvényes-e az egyes áruk Kombinált Nomenklátúra szerinti besorolásáról szóló, 2011. március 30-i 314/2011/EU bizottsági rendelet annyiban, amennyiben a 9025 19 20 KN-kód alá sorolja be az infravörös hőkamerákat?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Gazdasági ügyszak

18. A Bíróság (első tanács) 2013. március 14-i ítélete (a Městský soud v Praze — Cseh Köztársaság — előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Česká spořitelna, a.s. kontra Gerald Feichter (C-419/11. sz. ügy)³

1. A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 15. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az olyan természetes személy, aki szoros szakmai kapcsolatban áll

³ A kérdést I. Hírlevél II. évf. 11. sz., Gazdasági ügyszak, 5. szám alatt.

valamely társasággal, mint annak ügyvezetője vagy többségi tulajdonosa, nem tekinthető e rendelkezés értelmében fogyasztónak, ha olyan kötelezvény tekintetében vállal váltókezességet, amelyet e társaság hitelnyújtásra vonatkozó szerződés alapján fennálló kötelezettségeinek biztosítása céljából állítottak ki. Következésképpen e rendelkezés nem alkalmazható olyan kereset tárgyában eljáró bíróság joghatóságának meghatározása céljából, amelyet valamely tagállamban kiállított kötelezvény címzettje ezen, aláírásának időpontjában hiányos, majd a későbbiekben a címzett által kiegészített kötelezvény alapján, másik tagállamban lakóhellyel rendelkező, kezességet vállaló személlyel szemben indított.

2. A 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja alkalmazható az olyan kereset tárgyában eljáró bíróság joghatóságának meghatározása céljából, amelyet valamely tagállamban kiállított kötelezvény címzettje ezen, aláírásának időpontjában hiányos, majd a későbbiekben a címzett által kiegészített kötelezvény alapján, másik tagállamban lakóhellyel rendelkező, kezességet vállaló személlyel szemben indított.

Munkaügyi ügyszak

19. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2013. március 7-i végzése (a Consiglio di Stato — (Olaszország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Autorità per l'energia elettrica e il gas kontra Antonella Bertazzi és társai (C-393/11. sz. ügy)⁴

Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletében szereplő, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló, 1999. március 18-án kötött keretmegállapodás 4. szakaszát akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan, az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti szabályozás, amely teljes mértékben kizárja az egy közigazgatási szervnél határozott időre alkalmazott munkavállaló által teljesített szolgálati idők figyelembe vételét a szolgálati időnek e munkavállaló ugyanezen közigazgatási szervhez határozatlan időre, a munkaviszonyának véglegesítését eredményező különleges eljárás keretében köztisztviselőként történő felvétele során történő meghatározásához, kivéve, ha a határozott idejű munkaszerződések keretében végzett feladatok nem felelnek meg az e közigazgatási szerv vonatkozó kategóriájába tartozó köztisztviselők által végzett feladatoknak, vagy, ellenkező esetben, e kizárást az e szakasz 1. és/vagy 4. pontja szerinti „objektív okok” indokolják, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata. Önmagában az a tény, hogy a határozott időre alkalmazott munkavállaló az említett szolgálati időket határozott idejű munkaszerződés vagy munkaviszony alapján teljesítette, nem tekinthető ilyen objektív oknak.

20. A Bíróság (hetedik tanács) 2013. március 7-i végzése (a Tribunal do Trabalho do Porto (Portugália) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-128/12. sz. ügy)⁵

Az Európai Unió Bírósága nyilvánvalóan nem rendelkezik hatáskörrel a tribunal do trabalho do Porto (Portugália) 2012. január 6-i határozatával benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálására.

21. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2013. március 7-i végzése (Juzgado de lo Social (Spanyolország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-178/12. sz. ügy)⁶

Az Európai Unió Bírósága nyilvánvalóan nem rendelkezik hatáskörrel a Juzgado de lo Social número 1 de Córdoba (Spanyolország) által a 2012. február 27-i határozattal előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására.

⁴ A kérdést I. Hírlevél II. évf. 10. sz., Munkaügyi ügyszak, 8. szám alatt.

⁵ A kérdést I. Hírlevél III. évf. 6. sz., Munkaügyi ügyszak, 3. szám alatt.

⁶ A kérdést I. Hírlevél III. évf. 8. sz., Munkaügyi ügyszak, 2. szám alatt.

27. A Bíróság elnökének 2013. február 14-i végzése (a Fővárosi Törvényszék (korábban Fővárosi Bíróság) (Magyarország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-349/12. sz. ügy)⁷

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

28. A Bíróság harmadik tanácsa elnökének 2013. március 1-jei végzése (a High Court of Ireland (Írország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-634/11. sz. ügy)⁸

A harmadik tanács elnöke elrendelte az ügy törlését.

29. A Bíróság (első tanács) 2013. március 14-i ítélete (a Juzgado de lo Mercantil n o 3 de Barcelona (Spanyolország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Mohamed Aziz kontra Caixa d’Estalvis de Catalunya, Tarragona i Manresa (Catalunyacaixa) (C-415/11. sz. ügy)⁹

1. *A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvet akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint az alapügybeli, amely — miközben nem írja elő a jelzalogjog érvényesítése iránti végrehajtási eljárás keretében a végrehajtási jogcím alapját képező feltétel tisztességtelen jellegén alapuló jogorvoslati lehetőséget — nem teszi lehetővé az ilyen feltétel tisztességtelen jellegének elbírálására hatáskörrel rendelkező, érdemi ítélkezést végző bíróság számára, hogy ideiglenes intézkedéseket hozzon, közöttük elrendelje az említett végrehajtási eljárás felfüggesztését, ha az ilyen intézkedések elrendelése szükséges a végleges határozata teljes hatékonyságának biztosításához.*

2. *A 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését a következőképpen kell értelmezni:*

— *a fogyasztó kárára előidézett „jelentős egyenlőtlenséget” a felek megállapodása hiányában irányadó nemzeti szabályok elemzése útján kell értékelni annak megítélése érdekében, hogy a szerződés a hatályos nemzeti jogban szabályozottnál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza-e a fogyasztót, és ha igen, akkor mennyiben. Hasonlóképpen célszerűnek tűnik az említett fogyasztó jogi helyzetének vizsgálata abból a szempontból, hogy a nemzeti szabályozás alapján milyen eszközök állnak a rendelkezésére ahhoz, hogy megszüntesse a tisztességtelen feltételek alkalmazását;*

— *annak megállapításához, hogy az egyenlőtlenséget „a jóhiszeműség követelményével ellentétben” idézték-e elő, meg kell vizsgálni, hogy az eladó vagy szolgáltató a fogyasztóval szembeni tisztességes és méltányos eljárása esetén ésszerűen elvárhatta-e, hogy utóbbi az egyedi tárgyalást követően elfogadja az érintett feltételt.*

Az irányelv 3. cikkének (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben hivatkozott melléklet mindössze példálózó és nem kimerítő felsorolását tartalmazza azon feltételeknek, amelyek tisztességtelennek tekinthetők.

⁷ A kérdést I. Hírlevél III. évf. 2. sz., Polgári ügyszak, 3. szám alatt.

⁸ A kérdést I. Hírlevél III. évf. 4. sz., Polgári ügyszak, 4. szám alatt.

⁹ A kérdést I. Hírlevél II. évf. 12. sz., Polgári ügyszak, 3. szám alatt.

98. A Bíróság elnökének 2013. február 7-i végzése (az Unabhangiger Finanzsenat, Auenstelle Wien (Ausztria) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-577/12. sz. ugy)¹⁰

A Biróság elnöke elrendelte az ugy törlését.

99. A Biróság (ötödik tanács) 2013. február 28-i végzése (az Augstakas tiesas Senats (Lettország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — SIA Forwards V kontra Valsts ieremumu dienests (C-563/11. sz. ugy)¹¹

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak sszehangolasarol — közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap- megállapításáról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 17. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha a számla cımzettjetol azzal az indokkal tagadják meg az előzetesen felszamıtott adó levonásához való jogot, hogy a számla alapjául szolgalo ügyét az e számlakibocsátó által elkovetett adocsalasokra vagy szabálytalanságokra tekintettel ténylegesen nem valósult meg, kivéve, ha bebizonyosodik — objektív körülmények alapján, és anélkül, hogy a számla címzettjét olyan ellenőrzésre kotelesznek, amely nem is a feladata —, hogy e címzett tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy az említett ügyét hozzáadottértékadó-csalás részét képezi, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

100. A Biróság (hatodik tanács) 2013. március 7-i végzése (a Rechtbank van Koophandel te Gent (Belgium) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Euronics Belgium CVBA kontra Kamera Express BV, Kamera Express Belgium BVBA (C-343/12 sz. ugy)¹²

A belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv) úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, mint az alapeljárás tárgyát kepezo, amely általános jelleggel tiltja az áruk veszteséges áron való értékesítésre kínálását, illetve veszteséges áron való értékesítését, amennyiben e rendelkezés a fogyasztovedelembol eredő célokat kivan megvalósítani.

101. A Biróság (első tanács) 2013. március 14-i ítélete (a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága (Magyarorsag) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Allianz Hungária Biztosító Zrt., Generali-Providencia Biztosító Zrt., Gépjármű Márkakereskedők Országos Szövetsége, Magyar Peugeot Márkakereskedők Biztosítási Alkusz Kft., Paragon- Alkusz Zrt., a Magyar Opelkereskedok Bróker Kft. jogutódja kontra Gazdasági Versenyhivatal (C-32/11. sz. ugy)¹³

Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében célzott versenykorlátozásnak minősülnek azon megállapodások, amelyek alapján a gépjármű-biztosítótársaságok kétoldalúan megállapodnak a gépjármű-javito műhelyként is működő gépjármű-markakereskedokkal vagy az e markakereskedeket képviselő szövetséggel az adott biztosítótársaság által biztosított járművek javıtasa utan általa fizetett javıtasi oradıjrol,

¹⁰ A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 4. sz., Közigazgatási ügyszak, 48. szám alatt.

¹¹ A kérdést I. Hírlevél III. évf. 2. sz., Közigazgatási ügyszak, 24. szám alatt.

¹² A kérdést I. Hírlevél III. évf. 11. sz., Gazdasági ügyszak, 2. szám alatt.

¹³ A kérdést I. Hírlevél II. évf. 6. sz., Közigazgatási ügyszak, 1. szám alatt.

kikötve, hogy ez a díj többek között a márkakereskedő által biztosítási alkuszként a biztosítótársaság javára közvetített biztosítások számától és arányától függ, amennyiben e megállapodások — tartalmuk és céljuk, valamint a háttérüket képező gazdasági és jogi környezet egyedi és konkrét vizsgálatát követően — jellegüknél fogva úgy tekinthetők, hogy károsak a rendes verseny megfelelő működésére a két érintett piac valamelyikén.

102. A Bíróság (negyedik tanács) 2013. március 14-i ítélete (az Oberster Gerichtshof (Ausztria) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Jutta Leth kontra Republik Österreich, Land Niederösterreich (C-420/11. sz. ügy)¹⁴

Az 1997. március 3-i 97/11/EK tanácsi irányelvvel és a 2003. május 26-i 2003/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az e cikkben meghatározott környezeti hatásvizsgálat nem terjed ki a vizsgált projektek az anyagi javak értékére gyakorolt hatásai vizsgálatára. A vagyoni károk azonban, amennyiben azok a köz- és magánprojektek környezeti hatásai közvetlen gazdasági következményeinek minősülnek, az ezen irányelv által követett védelmi célok körébe tartoznak.

Valamely környezeti hatásvizsgálat ezen irányelv követelményeit sértő mellőzésének ténye — az uniós jog értelmében és az állam felelősségének terén kevésbé szigorú nemzeti jogszabályok sérelme nélkül — főszabály szerint önmagában nem keletkeztet jogot a magánszemély számára az ingatlanának a szóban forgó projekt környezeti hatásai által okozott értékcsökkenése révén elszenvedett pusztán vagyoni kár megtérítésére. A nemzeti bíróság feladata azonban annak vizsgálata, hogy a kártérítéshez való jog szempontjából alkalmazandó uniós jogi követelmények, különösen az állítólagos jogsértés és a bekövetkezett károk közötti közvetlen okozati összefüggés fennállta, teljesülnek-e.

103. A Bíróság (második tanács) 2013. március 14-i ítélete (az Augstākās tiesas Senāts (Lettország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Valsts ieņēmumu dienests kontra Ablessio SIA (C-527/11. sz. ügy)¹⁵

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 213., 214. és 273. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy valamely tagállam adóhatósága azzal az egyetlen indokkal elutasítja hozzáadottértékadó-azonosítószám kiadását valamely társaság számára, hogy az — e hatóság szerint — nem rendelkezik a bejelentett gazdasági tevékenység folytatásához szükséges anyagi, műszaki és pénzügyi eszközökkel, és az e társaságban részesedéssel rendelkező személy korábban többször szerzett ilyen adószámot olyan társaságok számára, amelyek sosem végeztek valódi gazdasági tevékenységet, és amelyekben fennálló részesedését az említett adószám megszerzését követően azonnal átruházta más személyekre, anélkül hogy az érintett adóhatóság megállapította volna, hogy objektív tényezőkre tekintettel komoly bizonyítékok állnak fenn annak vélelmezéséhez, hogy a kiadott hozzáadottértékadó-azonosítószám csalárd módon kerülne felhasználásra. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak megítélése, hogy az említett adóhatóság komoly bizonyítékokkal szolgált-e az alapügyben a csalás veszélyének fennállását illetően.

¹⁴ A kérdést I. Hírlevél II. évf. 11. sz., Közigazgatási ügyszak, 9. szám alatt.

¹⁵ A kérdést I. Hírlevél III. évf. 2. sz., Közigazgatási ügyszak, 8. szám alatt.

104. A Bíróság (negyedik tanács) 2013. március 14-i ítélete (a Verwaltungsgericht Frankfurt (Oder) (Németország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Agrargenossenschaft Neuzelle eG kontra Landrat des Landkreises Oder-Spree (C-545/11. sz. ügy)¹⁶

1. Az első kérdés vizsgálata nem világított rá olyan elemre, amely a bizalomvédelem elvére tekintettel befolyásolhatná a közös agrárpolitika keretébe tartozó, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszerek létrehozásáról, az 1290/2005/EK, a 247/2006/EK és a 378/2007/EK rendelet módosításáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. január 19-i 73/2009/EK tanácsi rendelet 7. cikke (1) bekezdésének érvényességét.

2. A második kérdés vizsgálata nem világított rá olyan elemre, amely a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvére tekintettel befolyásolhatná a 73/2009 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének érvényességét.

105. A Bíróság (első tanács) 2013. március 14-i végzése (a Rechtbank te Rotterdam (Hollandia) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-240/12. sz. ügy)¹⁷

A Rechtbank te Rotterdam (Hollandia) 2012. május 4-i határozatával előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelme nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

106. A Bíróság (tizedik tanács) 2013. március 14-i végzése (Tribunale di Tivoli (Olaszország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-555/12. sz. ügy)¹⁸

Az Európai Unió Bírósága nyilvánvalóan nem rendelkezik hatáskörrel a Tribunale di Tivoli (Olaszország) által feltett kérdések megválaszolására.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

XI. 2013. március 11-én benyújtott kereset — Európai Bizottság kontra Magyarország (C-115/13. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Kereseti kérelmek

A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

— állapítsa meg, hogy Magyarország azáltal, hogy olyan szabályozást fogadott el és tart fenn, amely szerint a nemzeti szabályozásában meghatározott körülmények között

— 0 forint jövedékiadó-mértéket határoz meg az etilalkoholnak a szeszfőzdek által a bérfőzető részére történő előállítására, valamint

— jövedékiadó-mentességben részesíti az etilalkoholnak a magánszemélyek általi előállítását,

nem teljesítette a 92/83/EGK tanácsi irányelv — ezen irányelv 22. cikkének (7) bekezdésével és a 92/84/EGK irányelv 3. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett — 19-21. cikke alapján fennálló kötelezettségeit;

— kötelezze Magyarországot a költségek viselésére.

¹⁶ A kérdést I. Hírlevél III. évf. 2. sz., Közigazgatási ügyszak, 17. szám alatt.

¹⁷ A kérdést I. Hírlevél III. évf. 9. sz., Közigazgatási ügyszak, 5. szám alatt.

¹⁸ A kérdést I. Hírlevél IV. évf. 3. sz., Közigazgatási ügyszak, 34. szám alatt.

Jogalapok és fontosabb érvek

Az alkohol és az alkohol tartalmú italok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról szóló 92/83/EGK tanácsi irányelv 19. cikke alapján Magyarország köteles az irányelvnek — különösen annak 21. cikkének megfelelő — mértékű jövedéki adót kivetnie a párlatokra és ezzel összhangban álló nemzeti szabályozást fenntartania, míg az irányelv 22. cikke olyan esetekről rendelkezik, amelyekben a tagállamok az általános nemzeti adómértékhez képest kedvezményes jövedékiadó-mértéket állapíthatnak meg.

A magyar jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 64.§ (3) bekezdése értelmében a szeszfordéban bérfőzés keretében, a bérfőzető alapanyagából előállított párlat adója egy bérfőzető részére évente legfeljebb 50 liter mennyiségig 0 forint. Azonban az irányelv a normál nemzeti jövedékiadó-kulcs 50 százalékánál nagyobb mértékű kedvezményt nem tesz lehetővé.

Továbbá ugyanezen nemzeti törvény alapján évente legfeljebb 50 liter etilalkohol-párlat magánfőző általi előállítására mentes a jövedéki adó alól. A 92/83/EGK irányelv nem tartalmaz rendelkezéseket az etilalkohol háztartási előállításának adómentességére vonatkozóan, ezért a Bizottság álláspontja szerint az adómentesség nemzeti szintű bevezetésére — az irányelv rendelkezéseinek megsértése nélkül — nincs lehetőség. Amennyiben ezt az uniós jogalkotó lehetővé kívánta volna tenni, akkor az erre vonatkozó rendelkezés az irányelvben kifejezetten rögzítésre került volna. Az irányelv — meghatározott feltételek mellett — csak sör, bor, illetve egyéb csendes és habzó erjesztett italok magánszemélyek általi előállítása esetén tesz lehetővé jövedékiadó-mentesség alkalmazását.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Munkaügyi ügyszak

Mfv.II.10.456/2012/4.; Mfv.II.10.491/2012/4.; Mfv.II.10.508/2012/4.

Az autóbuszvezető 15 percet meghaladó - átalányidőben el nem számolt - kiállási ideje nem minősül munkaidőnek, a tartalma szerint készenléti, illetve rendelkezésre állási idő.

Mfv.II.10.737/2012/4.

Az utazó munkavállaló vezetési szünete a tartalma szerint munkaközi szünetnek minősül és eltérő rendelkezés, vagy megállapodás hiányában a munkaidőbe nem számít be.

Az irányadó tényállás szerint a Kollektív Szerződés 2007. június 1-jét megelőzően a munkaközi szüneteket munkaidőként ismerte el, míg az ezt követő időszakban nem. Erre törvényi lehetőség volt, mert az Mt. alkalmazásában az Mt. 117. § (1) bekezdés a) pontja értelmében eltérő rendelkezés, vagy megállapodás hiányában a munkaidőbe a munkaközi szünet időtartama -a készenléti jellegű munkakör kivételével -nem számít be. Az Mt. a munkaközi szünetet a pihenőidő címszó alatt szabályozza. Annak lényegi tartalma szerint -eltérő rendelkezés, vagy megállapodás hiányában -azt munkaidőben, a munkavégzés megszakításával kell biztosítani és nem része a munkaidőnek.

Helytálló a jogerős ítélet következtetése, mely szerint a 2002/15/EK Irányelv 5. cikkében szabályozott szünetek, illetve a 2007. június 1-től peresített időszakra irányadó 561/2006/EK rendelet 4. cikk d) pontja szerinti szünet, f) pontja szerinti pihenő, a 7. cikkben előírt szünet tartalma szerint munkaközi

szünetnek minősül. A 7. cikk rendelkezése szerint ugyanis 4,5 óra vezetési időszak letelte után a járművezetőnek legalább 45 perces megszakítás nélküli szünetet kell tartania, kivéve, ha pihenőidőt tart. Ez a szünet felcserélhető egy legalább 15 perces szünettel, amelyet egy legalább 30 perces szünetnek kell követnie, elosztva e szüneteket oly módon, hogy megfeleljenek az (1) bekezdés rendelkezéseinek. A 11. cikk szerint pedig a rendelet lehetővé tette, hogy a tagállamok a meghatározottnál hosszabb minimum szüneteket és pihenőidőt írjanak elő a kizárólag a saját területükön folytatott közúti szállítási munkák esetében.

Az 561/2006/EK rendelet 4. cikk d) pontja kizárja, hogy az utazó munkavállaló a szünet alatt bármilyen munkát végezhesen, ezért fogalmilag kizárt, hogy a vezetési szünet a munkaidő része legyen, amit a 2002/15/EK irányelv 3. cikk 2. pont (2) bekezdése deklaráltnak is mondott. A Kkt. 18/B. § a) pontja értelmében sem minősül munkaidőnek a vezetési szünet.

Az Irányelvek -az uniós rendeletek hatályától eltérően -közvetlenül gazdasági társasággal szemben nem alkalmazhatóak, azok kizárólag a tagállammal szemben érvényesülnek és közvetlenül nem hatnak ki a felek jogviszonyára, melyet a felperes a felülvizsgálati kérelmében maga is elismert. Az eljáró bíróságok az előbbiekből kifejtettek szerint helytállóan értelmezték az irányadó közösségi jogot és a perben alkalmazott magyar jogszabályok azzal nem állnak ellentétben, ezért az Európai Bíróság előzetes döntését igénylő kérdés a perben nem merült fel.

Polgári ügyszak

Pfv.VI.21.103/2012/6.

A bérlemény birtokbaadásának megtagadására nem ad alapot a bérlő által utólag, a jogviszony megszűnését követően előterjesztett kijavítás iránti szavatossági igény.

A jogvita elbírálása szempontjából irreleváns az Európai Unió irányelveire való hivatkozás, mert az irányelv mint norma a tagállamok számára ír elő kötelezettséget. A tagállam köteles az irányelv által elérni kívánt cél megvalósítása érdekében a végrehajtás módját, formáját megteremteni a jogalkotásban és jogalkalmazásban. Így a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott irányelvnek a felek jogvitájára nincs lényegi kihatása. A jogvita elbírálása szempontjából annak volt jelentősége, és ezt helyesen állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a Ptk. 424. § (1) bekezdésbe foglalt szavatossági igény a jogviszony fennállása alatt teremt kötelezettséget a bérbeadó részére és ad választási lehetőséget a bérlő részére, biztosítva a jogviszony azonnali hatályú felmondásának lehetőségét. A jogviszony megszűnését követően már nem terheli a bérbeadót a bérelt dolog alkalmasságáért való helytállás.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.I.35.179/2012/4.

Nem hivatkozhat kellő körülményekre és ezen az alapon nem igényelheti vissza az áfát a számlabefogadó, ha az adóraktári árurol a jövedéki szabályok alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy nem volt a számlakibocsátó tulajdona.

A jelen ügyben a felülvizsgálati kérelem elbírálása során abban kellett állást foglalnia, hogy az ítélet megfelel-e a meghozatala idején hatályos jogszabályi rendelkezéseknek, másrészt fenntartható-e az áfa-visszaigénylés körében a korábban alkalmazott joggyakorlat, figyelemmel az Európai Bíróság legújabb --köztük magyar ügyekben hozott --döntéseire is. Ezen - a bíróságok által hivatalból is alkalmazandó --döntések ugyanis több szempontból is pontosították, esetenként enyhítették a korábbi jogfelfogást, különösen a kellő körülmények tartalmi megítélését illetően.

A jelen ügy annyiban speciális, hogy a jogügylet tárgya jövedéki termék. Az adóraktári áru útjának nyomon követhetőségét a jövedéki jogszabályok nagyon szigorúan szabályozzák. az adózó tehát olyan áru beszerzése után kívánt áfát visszaigényelni, amelynek hollétét és tulajdoni helyzetét objektív tények alapján lehetett megállapítani. E szerint viszont az áru egyértelműen nem volt a számlakibocsátó Kft. tulajdona. Az adóraktár a Kft-t nem is ismerte. Ennél fogva a számlán szereplő

jogügylet nem az ott feltüntetett felek között ment végbe, a számla súlyos tartalmi hibában szenved, hiteltelen, így adólevonásra alkalmatlan. Az adózó által az ügyben felvázolt feltételezésekre,” az adóraktáron belüli egyébként dokumentumokkal nem igazolható tulajdonosváltásra a döntést alapozni nem lehetett.

Az áru speciális jellege és az arra vonatkozó szigorú jövedéki szabályokra figyelemmel, az adózó a kellő körültekintés körében nem tett meg minden tőle elvárhatót, ez tehát nem lehet jogcím az áfa-visszaigényléshez. A Kft. számlái olyan súlyos tartalmi hibában szenvedtek, hogy -minden további körülmény vizsgálata nélkül is -alkalmatlanok voltak az adó levonására.

Kfv.IV.35.376/2012/4.

Agrár-környezetgazdálkodási támogatás visszafizetési kötelezettség jogszerűtlensége nem állapítható meg azon az alapon, ha a hatóság hiánypótlási felhívása ellenére a támogatott nem rendezte az ENAR-nyilvántartást.

Jelen ügyben felmerült kérdés, hogy kizárható-e a támogatott az agrárkörnyezet-gazdálkodási támogatásból az 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet jelölt rendelkezései, továbbá az Európai Unió bíróságának C-21/10. számú ítélete és ezen ítélet által értelmezett 1257/1999/EK rendelet 22. cikke, valamint a 817/2004/EK rendelet 68. cikke alapján kizárólag az ENAR-nyilvántartás szerinti keresztellenőrzés eredménye alapján, pusztán az ENAR-nyilvántartás hiányosságai miatt.

Az 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet - felperes által hivatkozott - gyepgazdálkodási célprogramcsoport, alapszintű gyepgazdálkodási célprogramok cím alatt található füves élőhelyek kezelése célprogramra vonatkozó 29. § (2) bekezdés b) pontja szerint a jogosultsági feltétel egyik eleme a gyep hasznosításához legalább 0,2 állategység/ha állatállomány megléte.

Az 1257/1999/EK rendelet 22. cikke szerint:

„A környezet védelmét, a természeti környezet megőrzését és az állatok kíméletének javítását szolgáló mezőgazdasági módszerekhez (agrár-környezetvédelem) nyújtott támogatás hozzájárul a Közösség mezőgazdasági és környezetvédelmi célkitűzéseinek eléréséhez.

Az ilyen támogatás elősegíti:

(...)

b) a gazdálkodás környezetbarát módon történő külterjessé tételét, és az alacsony intenzitású legeltetési rendszerek keretében történő gazdálkodást,

c) a veszélyeztetett, nagy természeti értéket képviselő, művelés alatt álló területek megóvását,

(...)”

A 817/2004. EK rendelet 68. cikke szerint

„Az adminisztratív ellenőrzés teljes körű, és többek között szükség szerint az integrált igazgatási és ellenőrzési rendszerből származó adatokkal végzett keresztellenőrzéseket is magában foglal. A keresztellenőrzés a jogtalan támogatás-kifizetések elkerülése érdekében a támogatási intézkedés által érintett parcellákra és állatállományra irányul. A hosszú távú kötelezettségvállalásoknak való megfelelést szintén ellenőrizni kell.”

Az Európai Unió Bíróságának a C-21/10. számú ügyben 2011. július 21-én meghozott ítélete az 1257/1999/EK rendelet 22. cikkét és a 817/2004/EK rendelet 68. cikkét értelmezte több aspektusból. A döntés bizonyos körben tájékoztatási kötelezettséget ír elő a nemzeti hatóságnak a jogosultsági feltételekre vonatkozóan.

A Kúria hasonló ügyben hozott Kfv.35.307/2012. számú ítélete szerint nem jogszerű az Európai Unió által az ökológiai gyepgazdálkodás célprogram keretében élőállat-sűrűségi feltétel alapján nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatás visszafizetésének hatósági előírása akkor, ha az állatok az ENAR nyilvántartásban történő szerepeltetéséről a hatóság a helyszíni ellenőrzéskor elmulasztott tájékoztatást nyújtani, és a támogatott az egyéb feltételeknek mindenben megfelel.

Jelen ügyben az ügy irataiból megállapítható, hogy az MVH 2006. július 27-én kelt végzésében hiánypótlás keretében a tájékoztatási kötelezettségének eleget tett. E végzés szerint ENAR-nyilvántartás alapján a kifizetési kérelme postára adásának napján kevesebb 24 hónaposnál idősebb szarvasmarhája volt nyilvántartva, mint amennyit a felperes a kifizetési kérelem főlapja értelmében gazdasági állatállományán belül megjelölt. Kérjük, hogy a fennmaradó 24 hónaposnál idősebb szarvasmarha állományra vonatkozóan is visszamenőlegesen rendezze ENAR kötelezettségét, vagy pontosítsa gazdasága állatállományára vonatkozó adatát.”

A felperes szerint a hiánypótlási felhívásnak a vagylagosan felkínált lehetőségek közül a másodikkal tett eleget, pontosította gazdasága állatállományára vonatkozó adatokat, ezért a hiánypótlási felhívás az ENAR-nyilvántartásra vonatkozóan nem adott megfelelő tájékoztatást. A felperes állításával szemben a végzés indokolásából egyértelműen kiderül, hogy az – a gazdaság állatállományára vonatkozó adat pontosítása mellett – többször is tartalmaz felszólítást arra vonatkozóan, hogy: rendezze ENAR kötelezettségét.”

Ez alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a hatóság – az Európai Unió Bíróságának a C-21/10. számú ítéletéből is eredő -tájékoztatási kötelezettségének eleget tett.

Kfv.II.37.374/2012/5.

- I. Az elnyert intervenciók alkoholt az első szállítástól számított két éven belül fel kell dolgozni.*
- II. A követelmények teljesülésének igazolására a T5 dokumentum ellenőrző példánya szolgál.*
- III. Az uniós szabályok be nem tartása esetén a nyertes által nyújtott biztosíték részben - a jogsértéstől függően - visszatartható.*

I. Az 1623/2000/EK rendelet 94d. pontja (4) és (5) bekezdése az alkohol elszállítása és feldolgozása tekintetében konkrét határidőket állapít meg, melyek betartása a felperes kötelezettsége. A felperes ezeket a határidőket sem az elnyert teljes alkohol mennyiség határidőben való elszállítása, sem a feldolgozása tekintetében nem tartotta be. A felperes ugyanis a nyertes ajánlatról szóló értesítést kézhezvételét követő 6 hónapon belül - 2006. december 14. napjáig - szállíthatta volna el a megnyert alkoholmennyiséget. Ehhez képest a felperes által előadottakból megállapítható volt, hogy az elszállítás 2008 decemberében, két hónappal a feldolgozásra nyitva álló határidőt követően fejeződött be. A feldolgozásnak az első elszállítástól számított 2 éven belül - a perbeli esetben 2008. október 24. napjáig - kellett volna teljes egészében megtörténnie, melyre maradéktalanul szintén nem került sor. A két feltétel és a két megvalósult időpont összevetéséből megállapítható, hogy a felperes nem teljesítette az 1623/2000/EK rendeletben előírtakat. A releváns tények egy része (az el nem szállított mennyiség adata) már 2008 decemberében rögzült, annak ténybeli változására, illetőleg változtatására a fennálló további egy évben sem volt reális lehetőség.

A jogalkotó nem vitásan az 1623/2000/EK rendelet 100. cikk 3.c) pontjában lehetőséget adott a végső felhasználásra nyitva álló határidőtől számított egy éven belül annak igazolására, hogy a felhasználás határidőben megtörtént. A perbeli esetben a feldolgozásnak 2008. október 24. napjáig kellett volna teljes egészében megtörténnie és a hatóságnak 2009. október 24. napjáig kellett volna várni annak igazolására. Az elsőfokú hatóság nem vitásan nem várta meg a fenti időpontot, eljárása azonban nem értékelhető lényeges eljárási hibának, mivel az utolsó, 2008 decemberi szállításra tekintettel a 2008. október 24. napjáig befejeződött külföldi elszállítás, annak bárminemű igazolása fogalmilag kizárt.

A további alkoholmennyiség feldolgozása, felhasználása tekintetében a felperes dokumentumokat csatolt, azok azonban teljesszűrésben nem voltak formailag, tartalmilag és jogilag megfelelőek, e körben az igazolás hiánya és a várakozás szükségessége, így a határozatok időelőttiése nem merülhet fel, különösen, hogy a másodfokú határozat meghozatalára a végső igazolási határidőt jóval meghaladóan, 2010. májusában került sor, azonban a felperes ez ideig sem állt elő további bizonyítékokkal.

II. A hatósági eljárásban egyértelműen megállapításra került, hogy a felperes az elnyert a 28571,8692 hl 100 V/V% nyers alkoholból 23219,3075 hl 100 V/V% alkoholt dolgozott fel, melyből 21719,0553 hl 100 V/V% alkoholtartalmú bioetanol keletkezett. Az alperes elfogadta a fentiek szerint az elnyert és feldolgozott tételek között adódó mennyiségi különbség tekintetében keletkezett szállítási veszteséget, mivel az az 1623/2000/EK rendelet 100. cikk 2.b) ii) pontjának megfelelt és csak az elfogadott

szállítási veszteséggel csökkentett, határidőben fel nem dolgozott mennyiségre (5329,2247) számolt. A feldolgozásra került mennyiség és a bioetanol közötti mennyiség közötti különbség (1500,2521 hl) mint veszteség elszámolását pedig külön vizsgálta.

Az 1623/2000/EK rendelet 100.cikk 1.b) pontja alapján a teljesítési biztosítékra vonatkozóan a 2220/85/EGK rendelet 20. cikke értelmében elsődleges követelmény, hogy az elszállított alkoholt ténylegesen a vonatkozó versenytárgyalási eljárásban meghatározott célokra kell felhasználni, és a teljes alkoholmennyiséget a határidő lejártá előtt ténylegesen el kell szállítani az érintett intervenciók hivatalok raktáraiból. A 2220/85/EGK rendelet 22. cikk (1) bekezdése értelmében a biztosítékot teljes mértékben be kell hajtani arra a mennyiségre vonatkozóan, amelyet illetően az elsődleges követelményt megszegtek. A (2) bekezdés értelmében akkor kell megszegettnek tekinteni egy elsődleges követelményt, ha a vonatkozó bizonyítékot a határidőn belül nem mutatták be, kivéve a vis maior eseteit.

Felperes esetében a vis maior nem áll fenn, e körben az elsőfokú bíróság -az alperessel egyezően - helyesen állapította meg, hogy a felperes e körben igazolási kötelezettségét elmulasztotta, e kifogással nem élhet. A felperes sem az elszállítási, sem a feldolgozási kötelezettségének nem tett eleget maradéktalanul. A szállítási késedelmet vis maiorral magyarázta, de lényegében nem vitatta, míg más vonatkozásban a feldolgozási veszteséget arra nem alkalmas bizonyítékkal igazolta, vagy oly mértékben kérte elszámolni, amelyre nem volt jogszabályi lehetőség, így az elsődleges követelmény teljesítésének és jogalap tekintetében a határozat megalapozatlanságának bizonyítása elmaradt.

A feldolgozási határidőn túl elszállított alkoholmennyiség (szállítási veszteséggel elfogadott 5329,2247 hl) esetében tehát a benyújtott teljesítési biztosítéknak megfelelő hektoliterenkénti 40 euró, vagyis 59.697.975 forint biztosíték visszatartása törvényes volt az 1623/2000/EK rendelet 100. cikk b) pontja, a 2220/85/EGK rendelet 20. és 22. cikke alapján.

III. A veszteség mennyisége vonatkozásában a vita a benyújtott igazolások értékelésében volt. A dokumentáció tekintetében egyetértett a Kúria az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes a tényállás megállapítása során a rendelkezésére álló - nagyobb részt a felperes által benyújtott - igazolásokat, illetőleg egyéb írásbeliségeket vette figyelembe, és vizsgálta azok formai, tartalmi, jogszabályi előírásoknak való megfelelését.

Abban nem volt vita a felek között, hogy alaphelyzetben -az intervenciók készlet egyes termékei (így az alkohol) meghatározott célra történő felhasználásának ellenőrzéséhez a T5 ellenőrző példányt kell használni. Az sem vitatott, hogy a 3002/92/EGK rendelet 10. cikk alapján a felperesnek lehetősége volt - a T5 ellenőrző példányára hivatkozás mellett - más, azzal egyenértékű dokumentum benyújtására, feltéve, hogy abban a felhasználást ellenőrző hatóság igazolja, hogy a termék mely időpontban és az előre meghatározott módon került felhasználásra. A felperes által határidőben benyújtott helyettesítő dokumentumok nem feleltek meg az előírásoknak. A szállítási okmányok megfelelését az alperes tisztázta a német vámhatóság megkeresésével. A felperes által benyújtott, a feldolgozást végző X. GmbH igazolása - mivel a feldolgozást végzőnél a tartályok ömlesztve tartalmazzák a különböző beszállítóktól származó alkoholt, és mert a feldolgozó nem tekinthető megfelelő hiteles adatokat szolgáltató hatóságnak - nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak. Ezért ezek a dokumentumok nem voltak arra alkalmasak arra, hogy a feldolgozás megtörténtét és a veszteség keletkezését igazolják.

Az 1623/2000/EK rendelet 100.cikk 2.a) pontja értelmében az alkoholveszteségek csak akkor fogadhatók el, ha azokat ellenőrizték a végső felhasználás helyén és azt igazolta az illetékes felügyelő hatóság és/vagy nemzetközi felügyelő társaság, feltéve, hogy a veszteségek a jogszabályban meghatározott határokon belül maradnak.

A felperes veszteséggel kapcsolatos érvelést a hatóság két irányban vizsgálta. Egyrészt megállapította, hogy mi az, ami semmilyen körülmények között nem (még megfelelő dokumentumok alapján sem) fogadható el veszteséggént, e tételre -1082,3047 hl - az 1623/2000/EK rendelet 100. cikk 2.b) pontja alapján 96 euró/hl biztosítéki értéket tartott vissza. E körben helytálló az a hatósági álláspont, hogy veszteséggént kizárólag az 1623/2000/EK rendeletben nevesített okokból keletkező mennyiségi csökkenés fogadható el. A felperes ezen körön kívüli okból kért veszteség elszámolást, minden alap nélkül. A jogszabályok nem ismerik a „lejárási maradék” fogalmát, az 1623/2000/EK rendelet 100.

cikk 2.b) pontja a szállítás és a feldolgozás során keletkezett veszteségek figyelembevételét teszi lehetővé, feltéve, hogy az megfelelő igazolásokkal alátámasztásra kerül.

Másik irányban elvégzett vizsgálat meghatározta, hogy mi az a veszteség, amely elvileg elfogadható lenne, ha kellően igazolná a felperes. Ez okból helyesen vizsgálta az 1623/2000/EK rendelet 100. cikk 2.b) pont v. és vi. pontja szerint nevesített veszteséget, és jogszerűen állapította meg -az elsőfokú bíróság által elfogadottan -, hogy a finomításnak és a dehidratálásnak betudható veszteségként elszámolni kívánt $0,9\%+0,9\%=1,8\%$ veszteség nem volt kellően dokumentált, így az nem számolható el, erre a biztosítékként adott 40 euró/hl biztosítéki összeg, 417,9475 hl utáni 4.681.848 forint visszatartása a fent idézett 1623/2000/EK rendelet és a 2220/85/EGK rendelet előírása szerint indokolt volt.

Kfv.III.37.448/2012/5.

Az idegenrendészeti hatóság a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot, illetve az anyakönyvi kivonatot, mint hatósági bizonyítványt, bizonyítási eljárás keretében megdöntheti. Ez még önmagában a polgári-családjogi értelemben vett apai jogállást nem szünteti meg.

A Kúriának jelen ügyben azt kellett eldöntenie, hogy a felperesre kiterjed-e az Szmtv. személyi hatálya, figyelemmel az Szmtv. 1. § (1) bekezdés c) pontjára, amennyiben pedig kiterjed, akkor alperes által feltárt bizonyítékok elegendőek voltak-e annak megállapítására, hogy a felperes nem vér szerinti apa, aki a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot kizárólag azért tette, hogy tartózkodási engedélyt szerezzen.

Az Szmtv. 1. § (1) bekezdés c) pontjának nem lehet olyan értelmet tulajdonítani, hogy a gyermekével együtt nem élő harmadik országbeli állampolgár felperes nem minősül kísérő vagy a magyar állampolgárhoz csatlakozó családtagnak. A kísérő vagy hozzá csatlakozó családtag kifejezés a tagállamok közötti szabad mozgással, annak gyakorlásával kapcsolatos, azzal összefüggő, ugyanakkor az adott tagállamon belül élő családtagok közötti személyes kapcsolatra nem vonatkoztatható kitétel. E kifejezések nem értelmezhetők úgy, hogy ha harmadik országbeli állampolgára, mint szülő, a vele egy adott tagállamban élő gyermekével nem törődik, akkor ő nem kísérő, hozzá nem csatlakozik, mivel e fogalmak teljesen másra, a tagállamok közötti egyik tagállamból a másik tagállamba való együtt vagy egymást követő szabad mozgásra vonatkoznak. Ezen uniós jogból eredő kifejezés értelmezése tekintetében, az Európai Parlament és Tanács 2004/38/EK irányelvének értelmezésével összefüggésben, a Yoshikazu Iida kontra Stadt Ulm ügyben, C-40/11. számú ügyben hozott az Európai Bíróság ítéletet, melyben megállapította, hogy a kísérő vagy csatlakozó családtag kitétel a gyakorlatban azt jelenti, hogy harmadik állam uniós polgár családtagjának minősülő azon állampolgárának, aki a szabad mozgáshoz való jogát gyakorolta, azon jogára, hogy az irányelv alapján az uniós polgárral letelepedjen, csak abban a tagállamban lehet hivatkozni, amelyben az uniós polgár tartózkodik (lásd. ebben az értelemben a 2004/38/EK irányelvet megelőző hasonló uniós jogszabályok tekintetében a C/291/05. számú Eind- ügyben 2007. december 11-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-10719. o. 24. pontját]).

Mindezek alapján az Szmtv. személyi hatálya kiterjedt a felperesre. Az alperes széleskörű bizonyítást folytatott le abban a tekintetben, hogy felperes valóban tehetett-e teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot, azaz vér szerinti szülője volt-e H. V.-nek. E körben megállapítható a rendelkezésre álló iratokból, az anyakönyvi kivonatban szereplő bejegyzése ellenére, hogy felperes nem volt vér szerinti szülő, ebben a tekintetben az édesanya egyértelmű nyilatkozata az irányadó. Ezt támasztja az is alá, hogy nem él együtt a gyermekkel, érdemi kapcsolata vele nincsen. Ugyanígy értékelhető volt e körben a korábbi számos alaptalanul beadott menekülti státusz iránti kérelem, melyek mind azt erősítették, hogy teljes hatályú elismerő nyilatkozat megtételére azért került sor, hogy tartózkodási engedélyt szerezzen felperes. Emellett érdemes leszögezni azt is, hogy az is kérdésessé vált, hogy teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat megtételre került-e, ezzel kapcsolatosan büntető eljárás is indult. Nem vitás, hogy ezen büntető eljárás eredményeként akár az is megállapítható, hogy a családtagi kapcsolat nem áll fenn felperes és a gyermek között. Ez olyan körülménynek tekinthető, amelyre tekintettel az eljárás felfüggesztése lett volna indokolt.

Az Szmtv. 7. § (3) bekezdésének alkalmazására jelen ügyben nem volt szükség, sem lehetőség, mivel az alperes az Szmtv. 7. § (2) bekezdésében foglalt feltételek fennállását állapította meg és ez a (3) bekezdés kizárólag akkor alkalmazandó, ha a (2) bekezdésben foglalt egyes feltételek nem állnak fenn.

Az Szmtv. 14. § (2) bekezdése 2010. december 24. napján úgy módosult, hogy a kizárólag tartózkodási engedély megszerzése érdekében létesített családjogi kapcsolatok esetében vizsgálhatja az alperes, hogy visszaélésről van-e szó, és ilyen esetben nem csak érdekházasságot, de a jelenlegihez hasonló családi kapcsolatokat is vizsgálhatja. Ez a módosítás a megismételt eljárásokban is alkalmazandó. Erre tekintettel a megismételt eljárás során az alperes értékelheti a büntető eljárás eredményétől függetlenül, hogy a felperes nem vér szerinti szülő, és mivel a gyermekkel a kapcsolatot nem tartja, ezért a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat megtétele a tartózkodási engedély megszerzése érdekében történt. Ezért a megismételt eljárás tekintetében már nem kell felfüggeszteni a büntetőeljárás befejezésére az ügyet, hiszen a jelenleg hatályos szabályokat a megismételt eljárásban alkalmazni kell, így a családtagi minőség megdöntése már nem szükséges ahhoz, hogy a hatóság az Szmtv. 14. § (2) bekezdését alkalmazza.

A Kúria nem értett egyet a felperes ellen kérelmében foglalt azon érveléssel, hogy születési anyakönyvi kivonat valóságtartalmát nem döntheti meg az idegenrendészeti hatóság az idegenrendészeti eljárásban. A mögöttesen alkalmazandó Ket. 83. § (5) és (6) bekezdései éppen arról szólnak, hogy a közokiratok valóságtartalmát abban az eljárásban lehet vizsgálni, és bizonyítási eljárás során megdönteni, amelyekben azt felhasználták. Jelen esetben éppen ez történt. Ezért az új Ptk. hatályba lépéséig a Ket. fenti rendelkezéseire figyelemmel a családtagi minőség -annak bizonyítását követően, hogy nem a vér szerinti apa tette az elismerő nyilatkozatot -az idegenrendészeti hatóság eljárásában megdönthető, amely a polgári jogi apai jogállást nem érinti. Ezért megállapítható, hogy a jelenlegi szabályozási környezetben az Szmtv. 14. § (2) bekezdésének 2010. december 24-ét követően hatályos szabályainak helyes alkalmazása az, hogy ha bizonyításra kerül, hogy nem a vér szerinti apa tette a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot, akkor nem a családtagi minőség hiányát kell megállapítani - mivel az polgári jogi értelemben a hatóság bizonyításának eredményétől függetlenül fennmarad -, hanem a felperes, mint családtagra az Szmtv. 14. § (2) bekezdésében foglalt új szabályt kell alkalmazni.

Kfv.III.37.466/2012/4.

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megállapíthatósága és szinkronizálhatósága kedvezményes árfeltüntetés esetén.

Kfv.III.37.562/2012/8.

A dohánytermék árát jól láthatóan, a többi termékkel összehasonlításra alkalmas módon kell feltüntetni.

A Kúriának arról kellett döntenie, hogy árfeltüntetésként megfelel-e a vonatkozó szabályoknak a cigarettás doboz adójegyén szereplő forint összeg, vagy szükség van-e olyan árfeltüntetésre is, mely összehasonlíthatóvá teszi az egyes dohánytermékek árait.

Az Fgytv. 14. §-ának (1) és (3) bekezdésén túlmenően alkalmazni kellett a 4/2009. (I. 30.) NFGM-SzMM együttes rendelet 2. §-ának (1) bekezdését is, mely szerint a termék eladási árát -a (2) és (4) bekezdésben meghatározott kivétellel -a terméken, annak csomagolásán, vagy a termékhez egyéb módon rögzítve, vagy közvetlenül a termék mellett elhelyezett egyedi árkiíráson, vagy a fogyasztó számára a megvenni kívánt termék kiválasztásakor könnyen hozzáférhető árjegyzéken (ideértve az étel-, illetve itallapot is) kell feltüntetni. Alkalmazni kell továbbá az 1998/6/EK irányelv bevezetőjének (6) pontját, ami szerint az eladási ár és az egységár feltüntetésére vonatkozó kötelezettség jelentősen hozzájárul a fogyasztói ártájékoztató javításához. Mivel ez a legkönnyebb módja annak, hogy a fogyasztók a lehető legjobban tudják értékelni és összehasonlítani a termékek árát, és ily módon egyszerű összehasonlítások alapján megalapozott döntést hozhassanak. Az 1998/6/EK irányelv 4. cikk (1) bekezdése értelmében az eladási árnak és az egységárnak

egyértelműnek, könnyen beazonosíthatónak, és tisztán olvashatónak kell lennie. A tagállamok előírhatják, hogy korlátozzák a feltüntetendő árak számát.

Mindezen rendelkezéseket egybevetve helyes döntést hozott a törvényszék, amikor az árak kizárólag a cigarettás doboz adójegyén való feltüntetését nem tekintette a tisztán olvashatóság követelményének megfelelőnek, továbbá, hogy hiányolta az 1998/6/EK irányelv azon előírásának teljesítését a felperes részéről, ami a fogyasztói tájékoztatás javításához a termékek árának összehasonlításához állított igényeket, mert nyilvánvaló, hogy az eladó által átadott dohánytermék áráról már annak átadását követően utólag a vevő ugyan adott esetben tudomással bírhat, de semmi jelentősége nincsen ennek az árak a többi dohánytermékkel való összehasonlítására, amely tőle távol, egy pénztáros által kezelt polcon helyezkedik el. A felperes részére semmi nehézséget nem okoz egy, a dohánytermékek összehasonlítását lehetővé tevő olyan árlista kifüggesztése, ami a nyilvánvalóan korlátozott számban vagy típusban kínált dohánytermékek árának összehasonlítását lehetővé teszi. Ezt az 1998/6/EK irányelv is előírja.

Kfv.II.37.611/2012/6.

A szerencsejáték szervezését végző honlapokat népszerűsítő reklám jogsértő, ha a szerencsejáték-szervező arra nem kapott a magyar adóhatóságtól engedélyt.

A perben a felek által nem volt vitatott, hogy a honlapot üzemeltető szerencsejáték-szervező társaság gibraltári székhelyű, mely az EK Szerződés 299. cikk (4) bekezdése értelmében az Európai Közösség területéhez tartozik, illetve, hogy a szerencsejáték-szervező a honossága szerinti államban rendelkezik szerencsejáték-szervezési engedéllyel. Ebből következően vizsgálni kellett, hogy a felperes által hivatkozott Európai Közösséget létrehozó Szerződés (a továbbiakban: EKSz) 49. cikkében foglalt elv megsértésre került-e, a nemzeti szabályozás az uniós joggal összhangban áll-e.

Az EUMSZ 56. cikkének (amely megfelel az EKSz 49. cikkének) a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezése értelmében tilos a közösségen belüli szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó minden korlátozás a tagállamok olyan állampolgárai tekintetében, akik a közösségnek nem abban a tagállamban telepedtek le, mint a szolgáltatást igénybe vevő személy. Az EUMSZ 62. (az EKSz 55.) cikke értelmében az 51-54. (az EKSz 45-48.) cikk rendelkezéseit az e fejezet rendelkezéseire, azaz az EUMSZ 56. cikk (az EKSz 49. cikk) vonatkozásában is alkalmazni kell. Az EUMSZ 52. cikk (az EKSz 46. cikk) (1) bekezdése közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokkal igazolt korlátozásokat elfogad.

A perbeli ügyben nem a belföldi székhelyű felperes közösségi jog által biztosított szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozása volt a per tárgya, mert a felperesnek közvetlen joga és jogos érdeke közösségi jogból nem eredeztethető. A közösségi jog, ezen belül is az EUMSZ 56. (az EKSz 49.) cikkében biztosított jogok védelme érdekében azt kellett vizsgálni, hogy a Grtv. 10.§ szerinti tilalom folytán a reklámozott szolgáltatás, az interneten működtetett szerencsejáték szolgáltatás engedélyhez kötött végzése megfelel-e a közösségi jognak.

Az Európai Bíróság számos ítéletében kimondta, hogy a tagállamok szabadon állapíthatják meg a szerencsejátékokkal kapcsolatos politikájuk célkitűzéseit és adott esetben szabadon határozhatják meg a kívánt védelem pontos szintjét. A szerencsejátékok szabályozása azon területek közé tartozik, amelyek tekintetében jelentős erkölcsi, vallási és kulturális jellegű különbségek állnak fenn a tagállamok között. A terület közösségi harmonizációja hiányában az egyes tagállamok feladata, hogy e területeken saját értékrendjüknek megfelelően megítélik az érintett érdekek védelméből következő követelményeket (C-42/07. számú, Santa Casa-ügy 57. pont). A tagállamok által előírt korlátozásoknak azonban meg kell felelniük az Európai Bíróság ítélezési gyakorlatából következő feltételeknek. Az ilyen rendelkezéseket kizárólag az érintett tagállam illetékes nemzeti hatóságai által kitűzött célok és az általuk biztosítani kívánt védelmi szint figyelembe vételével kell értékelni. A szerencsejáték szervezés tekintetében a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó korlátozás esetén vizsgálni kell, hogy: a nemzeti jogszabályok általi korlátozás alkalmas-e az érintett tagállam által elérni kívánt cél(ok) megvalósítására; nem lép-e túl az annak megvalósításához szükséges mértéken; a

korlátozásokat diszkriminációmentesen alkalmazzák-e (C-338/04. számú Placanica-ügy 49. pont, C-55/94. számú Gebhard-ügy 37. pont, C-243/01. számú Gambelli-ügy 64-65. pont).

Az Európai Bíróság a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának tekinti a másik tagállamban letelepedett szolgáltatásnyújtók által az interneten keresztül, az adott tagállami hatóság által kiállított engedély nélküli működésének megtiltását. Az Európai Bíróság ítélezési gyakorlatában nyomós közérdekű oknak tekinti a fogyasztóvédelmi célkitűzéseket, a csalás megakadályozását, illetve szerencsejátékokra túlzott összegek költésének meggátolását, általánosságban a szociális egyensúly veszélyeztetésének megelőzését. Csak az engedélyezési rendszer indokoltsága szempontjából vizsgálva a kérdést, megállapítható, hogy a szerencsejátékok a bűncselekmények és a csalárd cselekmények nagy kockázatát rejtik magukban (Santa Casa-ügy 63. pont). A szerencsejátékok interneten történő hozzáférhetőségének sajátosságai, például a fogyasztó és gazdasági szereplő közvetlen kapcsolatának hiánya pedig ezt a kockázatot még fokozottabbá teszi (Santa Casa-ügy 70. pont), így az internetes szerencsejátékok sajátosságaiból már önmagában igazolható egy engedélyezési rendszer működtetése, amely korlátozás a csalás és a bűncselekmények elleni küzdelem célját szolgálja (Santa Casa-ügy 73. pont).

Az Európai Bíróság Santa Casa-ügyben kifejtett álláspontja szerint nem ellentétes az EKSz 49. cikkével (az EUMSz 56. cikkével) a szerencsejáték szervezés portugál engedélyezési rendszere, amelyben az állam kizárólagos joga valamely szerencsejáték működtetésének engedélyezése állami szervezeten, közvetlen ellenőrzése alatt álló szervezeten keresztül, vagy közbeszerzés útján magánvállalkozásoknak, mert a szerencsejáték tisztességének megőrzését szolgáló szabályoknak garanciája az állami felügyelet, ekként folyhat ellenőrzött mederben a tevékenység, védhető meg a fogyasztók a csalásoktól, és mivel a tagállami szabályok e körben nem harmonizáltak, ezért egy tagállam joggal tekinthet úgy a Bwin Ltd-re, amelynek a honossága szerint biztosított tagállami szabályoknak való megfelelése még nem jelenti a belföldi fogyasztók megfelelő védelmét a csalás és más bűncselekmények veszélyével szemben az internetes szerencsejáték speciális vonásaira, köztük a fogyasztó és a gazdasági szereplő közvetlen kapcsolatának hiányára, a hozzáférhetőség sajátosságaira figyelemmel.

A Carmen Media-ügyben (C-46/08. számú ügy 89-90. pont) az Európai Bíróság az előzetes döntéshozatalra feltett harmadik kérdés kapcsán kimondta, hogy kizárólag a nemzeti bíróságnak van hatásköre a nemzeti jog értelmezésére, amely feladat adott esetben azzal jár, hogy meg kell vizsgálni, hogy az alapeljárás tárgyát képező szabályozás megfelel-e az uniós jog követelményeinek. Az EKSz 49. cikkét (az EUMSz 56. cikkét) úgy kell értelmezni, hogy amikor valamely tagállamban a szerencsejáték bizonyos típusainak kínálását illetően előzetes engedélyezési rendszert vezetnek be, ez a rendszer, amely eltér a szolgáltatásnyújtásnak az említett rendelkezés által garantált szabadságától, csakis akkor felel meg az utóbbi rendelkezésből eredő követelményeknek, ha olyan objektív, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és előre ismert szempontokon alapul, amelyek a nemzeti hatóságok mérlegelési hatáskörének gyakorlását keretek közé szorítják annak érdekében, hogy az ne váljon önkényessé. Ezenfelül minden, ilyen eltéréseken alapuló korlátozó intézkedés által hátrányosan érintett személy részére hatékony bírósági jogorvoslati eszközöket kell biztosítani.

A fentiekben kifejtettekben következően a Kúria álláspontja az, hogy a magyar szerencsejáték szervezés engedélyezési rendszere, szabályozása az ún. Gebhard-tesztnek megfelel, az Szjtv. 2. § (1) bekezdésében, (3) bekezdésében, (6)-(7) bekezdéseiben, 7/A.§ (1)-(2) bekezdéseiben, 36. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre is figyelemmel az EUMSz 56. cikkével - tekintettel az 52. cikkre is - nem ellentétes a fentiekben kifejtett és az európai bírósági gyakorlatban értékelt, a hazai viszonylatban is fennálló nyomós közérdekekre tekintettel az a szabályozás, amely engedélyhez köti az internetes szerencsejáték szervezés folytatását, biztosítva a hatékony bírósági jogorvoslati eszközöket is.

Tekintettel arra, hogy az Európai Unió Bírósága a fentiekben részletezettek szerint már számos ügyben állást foglalt a szerencsejáték szervezését érintő tagállami korlátozó intézkedések jogszerűségének kereteiről, azzal összefüggésben a közösségi jogi rendelkezések tartalmáról, a felperes által a felülvizsgálati ellenkérelemben indítványozott előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése szükségtelen volt.

Kfv.II.35.021/2013/3.

A mezőgazdasági támogatás megállapításáról szóló jogerős határozatban megállapított intenzitás mértéke utóbb, a kifizetésről rendelkező bírósági felülvizsgálat során nem vitatható.

A felperes keresetében kizárólag azt vitatta, hogy a kifizetési határozat meghozatala során a hatóság nem alkalmazta az 1698/2005/EK rendelet 26. és 88. cikkében foglaltakat. A felperes a támogatás megállapításáról szóló jogerős határozatban megállapított intenzitás mértékét utóbb, a kifizetési határozat bírósági felülvizsgálata körében kívánta vitatni.

A támogatási és kifizetési kérelem kapcsán külön-külön eljárás indul (melynek az alkalmazandó jog szempontjából is jelentősége van), a támogatási kérelem elbírálásáról szóló jogerős határozat a kifizetési kérelem előterjesztésének előfeltétele (23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 8.§ a) pont).

Az vitathatatlan tény, hogy az intenzitás mértékről a támogatási határozat rendelkezett, e határozat jogereje pedig azt jelenti, hogy annak egyetlen rendelkezését sem lehet utóbb, a jogorvoslatra nyitva álló határidőn túl vitatni. E határozat rendelkezései mindenkire nézve, így felperesre és a kifizetési kérelmet elbíráló hatóságra is kötelezőek, attól nem térhetnek el.

A felperesnek az 1698/2005/EK rendeletre, valamint az uniós jognak a hazai jogszabályi rendelkezéseket megelőző alkalmazására vonatkozó hivatkozása, azért alaptalan és nem vezethet eredményre, mert a felperes egy általános jogelvet hoz fel arra tekintet nélkül, hogy az az egyedi ügyben miként érvényesülhet.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá a támogatási határozat jogerejének jelentősége mellett arra is, hogy az 1698/2005/EK rendelet 26. és 88. cikke a támogatási kérelem elbírálása során alkalmazandó norma, így ez okból sincs lehetőség arra, hogy azokat a kifizetéskor vegye figyelembe a hatóság és e szabályok alkalmazását kérje számon a hatóságon a bíróság.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

1. Tóth Krisztián Barnabás Magyarország elleni ügye (48.494/06. sz. ügy)¹⁹

A kérelmező 2004 januárjától élettársi kapcsolatban élt K.H.-val. 2004. április 5-én megállapítást nyert, hogy K.H. gyermeket vár. 2004. szeptember 1-jén együttélésük megszűnt. 2004. november 26-án P. úr apai elismerő nyilatkozatot tett a születendő gyermek tekintetében. Az anya hozzájárulását adta a nyilatkozathoz. 2005. január 4-én K.H. leánygyermeknek adott életet. 2005. január 13-án P. úr felesége örökbe fogadta a gyermeket. Az örökbefogadási nyilatkozatot a Gyomaendrődi Gyámhivatal jóváhagyta. Az anya hozzájárulását adta az örökbefogadáshoz.

Amikor a kérelmező erről értesült, 2005. január 20-án eseti gondnok kirendelését kérte a gyermek számára a Pest Megyei Közigazgatási Hivataltól abból a célból, hogy eljárást indíthasson apaságának megállapíttatása érdekében. Az ügy áttételre került a Gyomaendrődi Gyámhivatalhoz, amely megtagadta az eseti gondnok kirendelését, megállapítva, hogy a gyermek családi helyzete rendezett, s hogy az apaság kérdésének bíróság elé vitele nem szolgálja a gyermek érdekét. A kérelmező fellebbezése sikertelen volt.

A kérelmező a határozatok bírósági felülvizsgálatát kérte. A Békés Megyei Bíróság 2005. szeptember 15-én tárgyalást tartott, melyen meghallgatta a kérelmezőt személyes körülményeiről és arról, hogyan kíván gondoskodni a gyerekekről. Ugyanezen a napon a bíróság elutasította a keresetet. A bíróság megerősítette, hogy az apasági vélelem megdöntésére irányuló eljárás nem szolgálta a gyermek érdekét. A bíróság rámutatott arra, hogy a gyermek fogantatását követően – az anya hozzájárulásával – a kérelmezőnek magának is lehetősége volt apasági nyilatkozat megtételére. Időközben azonban az apaságot P. úr elismerte, és a gyermeket P. úr felesége örökbe fogadta. Ilyen módon a gyermek jogi helyzete rendezetté vált, s a gyámhatóság által beszerzett – környezetanulmányt és interjúkat is magukban foglaló – bizonyítékok tanúsága szerint a gyermek szerető családi légkörben élt; e környezetből való kiemelése pusztán azért, hogy a biológiai apaság orvosi vizsgálatokkal megállapításra kerüljön, nem szolgálta a gyermek érdekét. A bíróság hozzátette, hogy amennyiben az apasági vélelem megtámadása sikerrel járna, akkor az apai jogállás megüresedne, anyai hozzájárulás hiányában azonban a kérelmező apai elismerő nyilatkozata nem válna teljes hatályúvá. Ilyen körülmények között a gyermek elveszítené rendezett családjogi helyzetét. A bíróság hangsúlyozta, hogy ha a gyámhatóság helyt adott volna a kérelmező kérelmének, akkor súlyos törvénysértést követett volna el, mivel a sikeres megtámadás a gyermek rendezett családjogi státusztól, és azon szerető családi légkörtől való megfosztását jelentette volna, amely az örökbefogadással létrejött; holott a gyermek legfőbb érdeke a meglévő családi kapcsolatok fenntartása volt, amely hosszú távon képes biztosítani a gyermek harmonikus fizikai, értelmi és erkölcsi fejlődését.

A Legfelsőbb Bíróság 2006. május 17-én a kérelmező felülvizsgálati kérelmét elutasította. A Legfelsőbb Bíróság osztotta a közigazgatási hatóságok azon álláspontját, hogy az apaság megkérdőjelezése nem szolgálja a gyermek mindenek felett álló érdekét. A Legfelsőbb Bíróság elismerte annak fontosságát a gyermek számára, hogy megismerje biológiai apját, de úgy ítélte, hogy a gyermek érdeke mindennél fontosabb, megállapítva, hogy a gyermek megfelelő eszközökkel rendelkező, szerető családban nevelkedik. A Legfelsőbb Bíróság megjegyezte, hogy amennyiben a gyermek a későbbiekben pert kíván indítani a biológiai apaság megállapíttatására, akkor ezt 14. életévének betöltése után megteheti.

A kérelmező – az Egyezmény 8. cikkére hivatkozással – azt sérelmezte, hogy apaság megállapítása iránti igényének hatóságok általi elutasítása a családi vagy magánélet tisztelgetben tartásához fűződő joga megsértésének minősül.

¹⁹ Az ítélet 2013. május 12-én vált véglegessé.

A Bíróság emlékeztetett arra, hogy a természetes szülő és a gyermek közötti biológiai rokonság önmagában, szoros személyi kapcsolat fennállását jelző további jogi vagy ténybeli elemek hiányában nem elegendő a 8. cikk alapján biztosított védelem felhívására. Kivételesen azonban a kialakítani kívánt családi élet is a 8. cikk hatálya alá eshet, nevezetesen olyan esetekben, amikor az a tény, hogy a családi élet még nem került kialakításra, nem róható a kérelmező terhére. Különösen, ha a körülmények indokolják, akkor a családi életnek ki kell terjednie azon potenciális kapcsolatra is, ami a házasságon kívül született gyermek és a természetes apa között kifejlődhet. A lényeges tényezők, amelyek a gyakorlatban megalapozzák ezekben az ügyekben a szoros személyes kötelék valós létezését, magukban foglalják a természetes szülők közötti kapcsolat jellegét, valamint az apa gyermek iránti, illetve gyermekkel szembeni, a születést megelőző és azt követő, bizonyítható érdeklődését és elkötelezettségét.

A jelen ügyben a Bíróság kiemelte, hogy a kérelmező és a gyermek anyjának együttélése a gyermek születése előtt megszűnt. Nem sokkal a szülés után az anya – a kérelmező beleegyezésének vagy véleményének kikérése nélkül – úgy döntött, hogy örökbe adja a gyermeket. A Bíróság számára ezek az elemek azt jelzik, hogy az anya nem tekintette a kérelmezőt a gyermek apjának, és nem szándékozott a kérelmezőt is magában foglaló családi életet kialakítani. Igaz, hogy miután az örökbefogadásról értesült, a kérelmező megkísérelte apaságának megállapíttatását. A Bíróság azonban úgy ítélte, hogy ez a tény önmagában nem ellensúlyozhatja a kérelmező és a gyermek közötti érzelmi kapcsolat – az adott körülmények között elkerülhetetlennek tűnő – hiányát. A Bíróság úgy találta, hogy ilyen körülmények között a kérelmező gyermekkel való kapcsolatának nincs elégséges jogi és ténybeli alapja ahhoz, hogy az állítólagos kapcsolatot az Egyezmény 8. cikkének 1. bekezdése értelemben vett „családi élet” hatálya alá vonja. Az Egyezmény 8. cikke azonban nemcsak a „családi életet”, hanem a „magánéletet” is védelemben részesíti. A Bíróság számos alkalommal megállapította, hogy az apaság megállapításával vagy megtámadásával kapcsolatos eljárás egy férfi 8. cikk szerinti magánéletét érinti, amely az személy önazonosságának fontos vetületeit ölei fel.

A Bíróság megjegyezte: a felek nem vitatták, hogy beavatkozás történt a kérelmező magánéletébe, s a Bíróság sem látott okot arra, hogy eltérően vélekedjen. A Bíróság emlékeztetett, hogy az ilyen beavatkozás a 8. cikk 1. bekezdésének megsértését jelenti, kivéve, ha a beavatkozás a törvénnyel összhangban történt, a 8. cikk 2. bekezdésében foglalt törvényes célt szolgál, és egy demokratikus társadalomban szükségesnek tekinthető. A Bíróság kiemelte: a kérelmező nem vitatta, hogy a beavatkozás törvényben meghatározott volt, s a Bíróság nem látott okot arra, hogy eltérően vélekedjék. A Bíróság továbbá utalt a Kormányzat beadványára, amely szerint a beavatkozás mások jogai és szabadságai védelmének törvényes célját szolgálta. A Bíróság osztotta ezt a véleményt, amit egyébként a kérelmező sem vitatott.

Annak eldöntéséhez, hogy a beavatkozás „egy demokratikus társadalomban szükséges” volt-e, a Bíróságnak azt kellett megvizsgálnia, hogy – az ügy egészének fényében – a beavatkozás igazolására felhozott indokok érdemi és elégségesek voltak-e a 8. cikk 2. bekezdésének értelmében. Nem tudja kielégítően megítélni, hogy ezen indokok „megfelelőek” voltak-e, annak megállapítása nélkül, hogy a döntéshozatali eljárás egészében véve tisztességes volt, és biztosította a kérelmező 8. cikkben védett érdekeinek szükséges védelmét. Annak megfontolása, hogy mi szolgálja az érintett gyermek legfőbb érdekét, minden ilyen típusú ügyben elsődleges fontosságú; a gyermek legfőbb érdeke – annak természetétől és súlyától függően – felülírhatja a szülők érdekeit.

A nemzeti hatóságok élvezik az összes érintett személlyel való közvetlen kapcsolat előnyét. A Bíróságnak ezért nem az a feladata, hogy a hazai hatóságok jogköreinek gyakorlása tekintetében ezen hatóságok helyébe lépjen, hanem az, hogy az Egyezmény fényében felülvizsgálja a hatóságok által mérlegelési jogkörük gyakorlásával meghozott határozatokat.

A jelen ügyben a Bíróság észrevételezte: az apasági kereset engedélyezését illetően a hazai hatóságok abból a célból rendelkeztek mérlegelési jogkörrel, hogy biztosítsák a gyermek legfőbb érdekét, és hogy egyensúlyt teremtsenek a gyermek, valamint a feltételezett biológiai apa érdekei között. A Bíróság emlékeztetett arra, hogy korábban már megállapította: az e területen fennálló mérlegelési jogkör nem összeegyeztethetetlen a 8. cikkben biztosított garanciákkal. Ebben az összefüggésben a Bíróság hangsúlyozza: a jelen ügy különbözik a Rózański-ügytől annyiban, hogy ebben az ügyben a hazai hatóságok nem csupán azon tény alapján tagadták meg az apasági kereset kérelmező általi

megindítását, hogy P. úr már jogilag elismerte a gyermeket; a hatóságok gondosan mérlegelték a gyermek legfőbb érdekét is, és ebbe az eljárásba a kérelmezőt is bevonták.

Annak a mozzanatnak a figyelembevételén túl, hogy a Békés Megyei Bíróság határozatából kitűnő P. úr apaságát jogi tényként kezelte, a Bíróság kiemelte, hogy a megyei bíróság vonatkozó jogszabállyal kapcsolatos észrevételét, amely szerint amennyiben a kérelmező indítványának helyt adnak, és P. úr vonatkozásában az apasági vélelem megtámadása sikerrel jár, akkor az apai jogállás megüresedik abban az esetben, ha az anya nem adja hozzájárulását a kérelmező apakénti elismeréséhez. A Bíróság jelentőséget tulajdonított egy ilyen helyzet lehetséges következményeinek, amelyek tartósan megfoszthatja a gyermeket rendezett családi jogállásától.

A Bíróság továbbá utalt arra, hogy a Békés Megyei Bíróság – többek között – a Gyámhatóság által az örökbefogadó szülőknél végzett, a gyermek tényleges körülményeinek megállapítását célzó környezetanulmányra támaszkodott. A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a gyermek érzelmi kapcsolatokat fejlesztett ki a családdal és beilleszkedett abba, amely biztosította számára a szükséges gondoskodást és támogatást. A bíróság ezzel összefüggésben azt is észrevételezte, hogy a kérelmező apaságának megállapítása megfosztotta volna a gyermeket létező, szerető családjától és szociális környezetétől, ami olyan sérülést okozhatott volna a gyermekben, amit nem tudott volna ellensúlyozni a feltételezett apának egy biológiai tény megállapításához fűződő érdeke.

Továbbá, a kérelmező eljárásbeli részvételével kapcsolatos követelményt illetően a Bíróság észlelte, hogy a Megyei Bíróság személyesen hallgatta meg a kérelmezőt abból a célból, hogy személyes körülményeit és a gyermek felnevelésével kapcsolatos elképzeléseit előadhassa, de az előadottak nem győzték meg a bíróságot. A kérelmező alkalmasságával kapcsolatos hatósági észlelésekkel összefüggésben a Bíróság utalt a hatóságok azon megfontolására is, mely szerint feltételezett biológiai apaként a kérelmező maga is elismerhette volna a gyermeket – P. urat megelőzve, az anya hozzájárulásával; ezt azonban nem tette meg. Ilyen körülmények között a Bíróság meggyőződött arról, hogy – a végül levont következtetés ellenére – a hazai hatóságok nem jártak el felületesen.

Következésképpen a Bíróság úgy ítélte, hogy a hazai hatóságok az ügyben érintett személyek érdekeivel kapcsolatosan alapos vizsgálatot folytattak le, különös súlyt fektetve a gyermek érdekeire, de nem hagyva figyelmen kívül a kérelmező érdekeit sem, s mindezt olyan eljárásban tették, ami kellő eljárásjogi garanciákat biztosított a kérelmező számára. Ezen észrevételekre figyelemmel a Bíróság úgy találja, hogy mérlegelési jogkörük gyakorlása során a hatóságok nem lépték túl az e területen számukra biztosított mérlegelési jogkört – amelyet a Bíróság a kapcsolattartás vagy az információk jogok terén rendelkezésre álló mérlegelési jogkör terjedelménél szélesebbként ismer el.

A Bíróság ilyen módon meggyőződött arról, hogy a nemzeti hatóságok által a kérelmező jogaiba történt beavatkozás igazolására felhozott indokok érdemiek és elégségesek voltak, ezért úgy ítélte, hogy a sérelmezett intézkedés olyannak tekinthető, mint amely egy mások jogainak védelme érdekében nyomós társadalmi szükségletnek felelt meg. A fenti megfontolások elegendőek voltak ahhoz, hogy a Bíróság arra a következtetésre jusson: az Egyezmény 8. cikkét nem sértették meg.

2. Vojnity Péro Magyarország elleni ügye (29.617/07. sz. ügy)²⁰

A kérelmező – a Hit Gyülekezete vallási felekezete egyik híve – 2000. június 8-án elvált feleségétől; 1994-ben született fiuk az anyánál került elhelyezésre. A bíróság a kérelmező számára kapcsolattartási jogot állapított meg.

A kérelmező szülői felügyeleti jogának visszaállítását, vagy kapcsolattartási jogának újraszabályozását kérte a Szegedi Városi Bíróságtól. Az ezt követően lefolytatott eljárás során készült két pszichiátriai szakvélemény megállapította, hogy az apa látogatásai nem jelentettek megterhelést a gyermek számára, s a kérelmező és a fiú között laza, de rendszeres kapcsolat meglétét jelezték. Ennek ellenére a bíróság 2003. október 13-án elutasította a kérelmet. A kérelmező egy másik hasonló kérelmét ugyanezen bíróság 2004. június 20-án újból elutasította, megállapítva, hogy a gyermek kiemelése szociális környezetéből nem szolgálná a gyermek érdekét, s hogy a kérelmező körülményei nem

²⁰ Az ítélet 2013. május 12-én vált véglegessé.

voltak megfelelőek a gyermek felnevelésére. A bíróság ugyanakkor megállapította, hogy a kérelmező gyermekkel szembeni magatartása nem rosszindulatú, s hogy kapcsolattartási joga – az anya kérelme ellenére – nem vonható meg a kérelmező vallás elkötelezettsége alapján.

A Szegedi Gyámhatóság 2006. január 11-én keresetet terjesztett elő a gyermek bátyjánál történő elhelyezése iránt, az anyát alkalmatlannak ítélve. A gyermek kérelmezőnél történő esetleges elhelyezését illetően a Gyámhatóság figyelemmel volt saját észrevételére, miszerint a kérelmező fia iránti keménykezű térítő tevékenysége és nem megfelelő lakhatási körülményei veszélyt jelentenek a fiú számára. A Szegedi Városi Bíróság pszichológus szakértőt rendelt ki. A szakértő 2006. szeptember 5-én benyújtott szakvéleményében – a kérelmező, az anya, a gyermek és bátyja megvizsgálását követően – megállapította, hogy a fiúnak erős érzelmileg kapcsolata van testvéreivel és anyjával, de apjával nem. A szakértő szerint a kérelmező vallási fanatizmussal fémjelzett irreális nevelési elveket vall, ami alkalmatlanná teszi őt arra, hogy a gyermek számára normális nevelést biztosítson; saját hitét olyan mértékben próbálta a gyermekre erőltetni, hogy az a gyermek kérelmezőtől való elidegenedését eredményezte. A Városi Bíróság 2006. szeptember 12-én a bátyjánál helyezte el a gyermeket, de fenntartotta a kérelmező kapcsolattartási jogát. A határozatot a másodfokú bíróságként eljáró Csongrád Megyei Bíróság 2006. október 2-án helybenhagyta.

Ezt követően a fiú bátyja keresetet nyújtott be a kérelmező kapcsolattartási jogának megvonása iránt. A Városi Bíróság pszichológus szakértőt rendelt ki. A szakértő 2007. szeptember 14-ei szakvéleményében – miután megvizsgálta a fiút és bátyját – a kérelmezőt azonban nem – előadta, hogy a kérelmező részvétele a fiú életében káros, különösen térítő buzgalma miatt. A pszichológus álláspontja szerint a kérelmező alkalmatlan arra, hogy hozzájáruljon a fiú normális fejlődéséhez, és a kérelmezőt pszichiáter szakértőnek kellene megvizsgálnia. A szakértő a kérelmező kapcsolattartási jogának teljes körű megvonását javasolta, mivel látogatásai – amelyek túllépték az engedélyezett keretet – zaklató jellegűek és a gyermekre károsak voltak. Ezt követően a Városi Bíróság ítéletet hozott, és teljeskörűen megvonta a kérelmező kapcsolattartási jogát. Lényegében a szakértő véleményre támaszkodva megállapította, hogy a kérelmező zaklató és káros megjelenései a fiú életében a kapcsolattartási joggal való visszaélésnek minősülnek, és súlyosan veszélyeztetik a gyermek fejlődését és felnevelését. A fellebbezés folytán eljáró Csongrád Megyei Bíróság az elsőfokú ítéletet 2008. február 4-én helybenhagyta. A Bíróság megállapította: még ha a gyermek és az apa szereteten alapuló családi kötelék fenntartásához fűződő elismert közös érdekét veszi is figyelembe, e megfontolás nem alkalmazható az ügyben, mivel a kérelmező visszaélt jogaival abból a célból, hogy a gyermeket saját vallási meggyőződése követése érdekében befolyásolja, ami szorongást és félelmet keltett a fiúban, és veszélyeztette személyiségfejlődését. A Megyei Bíróság a szakvéleményre támaszkodva úgy találta, hogy a kérelmező „irracionális világmérete alkalmatlanná tette őt gyermeke felnevelésére”, s hogy a kérelmező „a kapcsolattartási jogát nem céljának megfelelően gyakorolta, ... hanem annak érdekében, hogy vallási meggyőződését ráerőltesse a gyermekre.”

A kérelmező – különösen az Egyezmény 8. cikkére, illetve az Egyezmény 8. cikk tekintetében az Egyezmény 14. cikkére hivatkozással – azt sérelmezte, hogy a fiával kapcsolatos kapcsolattartási jogának megvonása a Hit Gyülekezete vallási felekezethez való tartozásán alapult, ami a családi élet tiszteletben tartásához való jog élvezete tekintetében eltérő bánásmódnak minősült.

A Bíróság emlékeztetett, hogy az Egyezmény 14. cikke kiegészíti az Egyezmény és Jegyzőkönyvek egyéb anyagi jogi rendelkezéseit. Önálló léttel nem rendelkezik, mivel csakis az Egyezményben és a Jegyzőkönyvekben biztosított „jogok és szabadságok élvezete” tekintetében bír hatállyal. Bár a 14. cikk alkalmazásának nem előfeltétele ezen rendelkezések megsértése, mégis helye alkalmazásának, hacsak a kérdéses tények nem esnek egyikük vagy másikuk hatálya alá.

A Bíróság először is megjegyezte, hogy a jelen ügyben a kérelmező a Csongrád Megyei Bíróság 2008. február 4-i határozatának meghozataláig – amely minden kapcsolattartási jogtól megfosztotta – rendszeres kapcsolatot tartott fiával. Ebben a vonatkozásban a Bíróság emlékeztetett: családi élet alapvető fontosságú elemét képezi az, hogy szülő és gyermek kölcsönösen egymás társaságát élvezzi. Mivel a kérelmezőt megfosztották ettől az összetevőtől, a Bíróság úgy találta, hogy a Megyei Bíróság határozata beavatkozást jelent a kérelmező családi élet tiszteletben tartásához való jogába, ilyen módon az ügy az Egyezmény 8. cikkének hatálya alá esik.

A Bíróság továbbá emlékeztetett, hogy az Egyezményben biztosított jogok és szabadságok tekintetében a 14. cikk védelmet biztosít a hasonló helyzetben lévő személyekkel tárgyszerű és okszerű igazolhatóság hiányában szembeni eltérő bánásmód ellen. Más szavakkal, a hátrányos megkülönböztetés fogalma általában olyan eseteket foglal magába, amikor egy személyt vagy egy csoportot – megfelelő igazolás nélkül – kevésbé előnyösen kezelnek, mint egy másikat. Következésképpen először is azt kellett eldönteni, hogy a családi élet tiszteletben tartásához való jog tekintetében a kérelmező panaszolhat-e ilyen bánásmódbeli különbséget.

A Bíróság először arról bizonyosodott meg, hogy vajon a kérelmező kapcsolattartási jogát lényegében vallási meggyőződése miatt vonták-e meg. Igaz, hogy a hazai hatóságok mindenek felett a gyermek érdekére hivatkoztak, amikor helyt adtak a kérelmezői kapcsolattartási jog megvonása iránti kérelemnek. A Bíróság azonban kiemelte, hogy amikor a kérelmezőnek a fia fejlődéséhez való hozzájárulásra alkalmasságáról döntöttek, a hazai hatóságok mérlegelés körébe vontak egy olyan – ebben a tekintetben nyilvánvalóan döntő – tényezőt, mint a kérelmező vallási meggyőződése, és annak a gyermekre gyakorolt lehetséges hatása. Különösen, a Megyei Bíróság döntését arra a szakvéleményre alapozta, amely azt állította, hogy a kérelmező „irracionális világmérete alkalmatlanná teszi őt gyermeke felnevelésére”. Továbbá, a Megyei Bíróság a kérelmező terhére róta, hogy a kapcsolattartás során vallási meggyőződését át akarja adni a gyermeknek. Úgy tűnik, hogy egyéb tény- vagy jogkérdéseket mélységében nem vizsgáltak. Ezzel kapcsolatosan a Bíróság már korábban úgy ítélte, hogy a lényegében egyedül a valláskülönbségre alapított megkülönböztetés nem fogadható el. A Bíróság úgy ítélte, hogy a kérelmező vallási meggyőződése közvetlen hatással volt a szóban forgó ügy kimenetelére. Következésképpen a kérelmező és a hasonló helyzetben lévő más szülők között bánásmódbeli különbség volt, ami abban állt, hogy terhére rótták szilárd vallási meggyőződését.

A Bíróság bevett esetjoga szerint az ilyen eltérő bánásmód akkor diszkriminatív, „objektív és ésszerű igazolás” hiányában, vagyis ha „törvényes cél” nem igazolja, és nem áll fenn „ésszerű arányossági kapcsolat az alkalmazott eszközök, valamint az elérni kívánt cél között”. A Bíróságnak az volt az álláspontja, hogy a jelen ügyben az elérni kívánt cél – nevezetesen a gyermek egészségének és jogainak védelme – törvényes volt. Azt kellett még eldönteni, hogy ésszerű arányossági kapcsolat állt-e fenn az alkalmazott eszközök (nevezetesen az apai kapcsolattartási jog végleges megvonása) és az elérni kívánt cél között.

A Bíróság emlékeztetett arra: a Szerződő Államok bizonyos terjedelmű mérlegelési jogkörrel rendelkeznek annak megítélése során, hogy az egyébként hasonló helyzetek közötti különbségek eltérő bánásmódot igazolnak-e, és ha igen, milyen mértékűt. Az illetékes hazai hatóságokra ruházott mérlegelési jogkör terjedelme az ügy körülményeitől, tárgytól és háttértől függően változik. A Bíróság megjegyezte, hogy a jelen ügy tárgya a kérelmezővel szembeni eltérő bánásmód a fiával való kapcsolattartási jog teljes megvonásával összefüggésben, ráadásul meghatározó mértékben a kérelmező vallásos hitére tekintettel. Az Egyezmény 9. cikkében védett jogoknak az egyén önkitalajításának biztosítása terén betöltött fontossága fényében a Bíróság úgy ítélte, hogy az ilyen bánásmód csak nagyon súlyos indokok fennállása esetén egyeztethető össze az Egyezménnyel. A Bíróság hasonló megközelítést alkalmazott a nemre, a születési helyzetre, a nemi irányultságra és az állampolgárságra alapozott eltérő bánásmóddal összefüggésben is.

A jelen ügyben a Kormányzat kiemelte a gyermek pszichológiai egészsége azon feltételezett stresszel szembeni védelemének fontosságát, amit az apának hite átadására irányuló intenzív erőfeszítései gyakoroltak a gyermekre. Míg a Bíróság elfogadta, hogy ebben a vonatkozásban a hazai hatóságok jogos aggodalmat tanúsíthattak, a Bíróságnak fenntartásai voltak azt illetően, hogy ez a megfontolás eltérő bánásmódot megengedő, nagyon súlyos indoknak minősül-e. A Bíróság hozzátette, hogy az Egyezmény 8. és 9. cikkében védett, a családi élet tiszteletben tartásához, illetve a vallásszabadsághoz való jog – az Első kiegészítő jegyzőkönyv 2. cikkében biztosított, a szülők világnézeti és vallási meggyőződésével összhangban álló oktatáshoz és tanításhoz való joggal együtt – a szülők számára azt a jogot is biztosítja, hogy gyermekeik felnevelése során filozófiai és hitbeli meggyőződésüket közöljék és fejlesszék. Ebben az összefüggésben a Bíróság hozzátette, hogy a házasságban élő, azonos vallású vagy világnézeti és azt gyermekeibe átplántáló szülők esetén ez nem vitatott szülői jog lenne még abban az esetben is, ha erre kitartóan vagy hatalmaskodó módon kerülne sor, kivéve, ha ez veszélyes

gyakorlatnak, vagy fizikai, illetve lelki ártalomnak tenné ki a gyermeket, és nem látott olyan okot, amelyre figyelemmel a különélő vagy elvált szülő helyzetének eleve eltérőnek kellene lennie.

A Bíróság észlelte, hogy a jelen ügyben nincs arra vonatkozó bizonyíték, hogy a kérelmező vallási meggyőződése veszélyes gyakorlattal járt együtt, vagy hogy fizikai, illetve lelki ártalmat okozott a gyermeknek. Igaz, hogy a Városi Bíróság által kirendelt szakértő úgy vélte, hogy kérelmező részvétele a gyermek életében a gyermek megtérítéséhez való ragaszkodás miatt ártalmasnak, de nem került benyújtásra olyan meggyőző bizonyíték, amely megalapozta volna a tényleges ártalom veszélyét, a pusztán nehézséggel, kényelmetlenséggel vagy zavarral szemben, amelyet a gyermek érezhetett tekintettel az apja kísérleteire, hogy hitét átadja neki. A Bíróság ezzel összefüggésben megjegyezte, hogy a szakértő nem vizsgálta meg a kérelmezőt, és a szakértő azon javaslatát sem követte intézkedés, amely szerint a kérelmezőt pszichiáternek kellene megvizsgálnia. A Bíróság megjegyezte továbbá, hogy míg az elsőfokú ítélet helybenhagyásakor a Megyei Bíróság a gyermek „szorongására és félelmére” hivatkozott, addig a kérelmezőt alapvetően „irracionális világnézetére” és arra hivatkozva fosztotta meg kapcsolattartási jogától, hogy a kérelmező megpróbálta vallási meggyőződését a gyermekre erőszakolni; azt azonban nem mutatta be, hogy ez milyen tényleges kárt okozott a gyermeknek.

Mindenesetre, még ha feltételezzük is, hogy a gyermek által esetlegesen elszenvedett pszichológiai sérelem miatti hatósági aggodalmak elég súlyosnak minősülnek a szóban forgó eltérő bánásmód megítélésének céljára, a Bíróság úgy ítélte, hogy a hatóságok által a problémával szembesülve választott megoldás az alábbiak miatt nem fogadható el. A családi élet korlátozásait illetően a Bíróság emlékeztetett, hogy a szülői kapcsolattartási jogok hatóság általi korlátozása tekintetében alaposabb vizsgálatra van szükség, mint a szülői felügyeleti joggal összefüggésben. A gyermek érdekében áll a családi kapcsolatok fenntartása, mivel e kapcsolatok megszüntetése elszakítja a gyermeket gyökereitől.

A Bíróság észlelte, hogy a kérelmező kapcsolattartási jogait megszüntető hazai bírósági határozatok a kapcsolattartás minden formáját, és a további családi élet bármely formájának kialakítását lehetetlenné tették. Emlékeztetni kell arra, hogy az olyan radikális intézkedés, mint a kapcsolattartás teljes megszüntetése, csak kivételes körülmények között lehet igazolt. A jelen ügyben a Bíróság úgy ítélte, hogy a Kormányzat nem bizonyította ilyen kivételes körülmények fennállását. Ez csak még zavaróbb annak fényében, hogy bár a hazai bíróságok vizsgálták azt a pszichológiai igénybevételt, amit az apa vallásgyakorlása a gyermekre nézve jelentett, azon kérdést nem fontolták meg, hogy a kérelmező kapcsolattartási jogának meghatározott időszakokra történő pusztán felfüggesztése, vagy a magyar jogban rendelkezésre álló bármely más, kevésbé szigorú intézkedés alkalmazása (például a kapcsolattartási jog ellenőrzött körülmények között történő gyakorlása) elegendő lett volna-e a gyermek érzelmi egyensúlyának helyreállítására. Ehelyett úgy döntöttek, hogy a kérelmező kapcsolattartási joga tekintetében abszolút tilalmat alkalmaznak. A Bíróság számára a hatóságok által választott megközelítés az e területen megkívánt és az Egyezmény szellemében rejlő arányossági elv teljes mértékű figyelmen kívül hagyásának minősül.

Összegezve: figyelemmel arra a tényre, hogy a hazai hatóságok egy erősen korlátozó intézkedést alkalmaztak a kérelmező hátrányára, a lehetséges egyéb megoldások megfontolása nélkül, a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a szóban forgó intézkedés vonatkozásában nem állt fenn ésszerű arányossági kapcsolat a kérelmező kapcsolattartási jogának teljes megvonása, valamint az elérni kívánt cél, nevezetesen a gyermek legfőbb érdekének védelme között. Következésképpen a kérelmezőt a családi élet tiszteletben tartásához való jog gyakorlása terén, ezzel összhangban a jelen ügyben az Egyezmény 14. cikkét az Egyezmény 8. cikke tekintetében megsértették.

A bíróság a kérelmező javára 12.500,-Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

3. Károly László Magyarország elleni (2.) ügye (50.218/08)²¹

A kérelmező 2000. szeptember 11-én este hét körül tisztázatlan okból heves szóváltásba keveredett négy civil ruhás rendőrrel. Bizonyos vitatott események után, hárman megbilincseltek, fejét kocsija

²¹ Az ítélet 2013. május 12-én vált véglegessé.

motorháztetőjéhez verték, majd rugdosni kezdték. Ezt követően a Budapest VIII. Kerületi Rendőrkapitányságra kísérték, ahol állítása szerint a verés folytatódott, P. őrmester szóban is sértegette őt. Ezután több órára bezárták egy fogdába, később a Honvéd Kórházba vitték orvosi kivizsgálásra. A Traumatológiai Osztály megállapította, hogy a következő sérülései voltak: zúzódások a háton, a fej és a mellkas mindkét oldalán, több véraláfutás a hátán, zúzódások a vese környékén mindkét oldalon, zúzódások a lép körül.

Másnap a kérelmező feljelentést tett az érintett rendőrök ellen. A Budapesti Nyomozó Főügyészség 2003. június 30-án a nyomozást megszüntette. Dr. M. igazságügyi szakértő szakvéleményére utalva a Hivatal megelégedett azzal, hogy a kérelmező által elszenvedett sérülések nem bizonyítják, hogy bántalmazták őt. Ezzel párhuzamosan a kérelmező ellen büntetőeljárás indult ittas járművezetés és hivatalos személy elleni erőszak vádjával, 2005. április 28-án azonban felmentették.

A bántalmazási ügyben a kérelmező pótmagánvádat nyújtott be. A Székesfehérvári Városi Bíróság 2006. október 12-én felmentette a rendőröket. A bíróság elutasította az események kérelmező szerinti változatát alátámasztó három magán-orvosszakértői véleményt, és elfogadta a vádlott rendőrök változatát, amely szerint a kérelmező által az események éjszakáján vezetett gépjármű közlekedési akadályt képezett, a kérelmező részeg volt, nem engedelmeskedett a rendőrök utasításainak és sértegette őket, és az általa elszenvedett sérüléseket törvényes kényszerintézkedések okozták. A Győri Ítéltábla 2008. április 24-én a kérelmező fellebbezését alaptalannak ítélte, azzal érvelve, hogy a rendőri intézkedés szükséges és arányos volt. Megállapította, többek között, hogy „a pótmagánvádló súlyos és tartós bántalmazásra vonatkozó állítását a szakértők egyike sem tudta igazolni. Mindannyian állították azonban, hogy a sérülések eredhetnek a kérelmező kényszerintézkedéssel szembeni ellenállásából, és abból a tényből, hogy a földre kellett kényszeríteni.”

Az esemény kapcsán a kérelmező közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti pert is indított a Budapesti Rendőr-Főkapitányság, a Legfőbb Ügyészség és más alperesek ellen. A Fővárosi Bíróság 2008. január 28-án a keresetet elutasította. A fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 2008. november 18-án az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és kötelezte az I.-II. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg a kérelmezőnek 500.000 forint nemvagyonai kártérítést, amiért jogtalanul jártak el vele szemben ittas járművezetés és hivatalos személy elleni erőszak miatt. Az állítólagos rendőri brutalitás kérdésének vizsgálata nélkül, az ítéltábla megállapította, hogy a kérelmező véralkohol-szint mérésével kapcsolatban szabálytalanságok történtek, kiemelve, hogy nem volt kellően tisztázott, hogy egyáltalán vezetett-e, és úgy találta, hogy viselkedése nem igazolta, hogy a kérdéses rendőri intézkedést fizikailag akadályozta volna. A Legfelsőbb Bíróság 2010. március 29-én a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A kérelmező – az Egyezmény 3. cikkére hivatkozással – sérelmezte, hogy az elfogása során alkalmazott rendőri intézkedés brutalitása embertelen bánásmódnak minősül.

A Bíróság emlékeztetett arra, hogy az Egyezmény 3. cikke, miként azt a Bíróság több alkalommal megállapította, a demokratikus társadalom az egyik alapvető értékét őrzi. Még a legnehezebb körülmények között, mint például a terrorizmus vagy a bűnözés elleni harc, az Egyezmény abszolút értelemben tiltja kínzást vagy embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetést. Ellentétben az Egyezmény és annak jegyzőkönyvei legtöbb anyagi jogi rendelkezésével, a 3. cikk nem teszi kivételt, és a 15. cikk szerint eltérés sem enged, még a nemzet létét fenyegető veszély esetén sem. A Bíróság emlékeztetett arra is, hogy bántalmazásnak el kell érnie a súlyosság egy bizonyos fokát ahhoz, ha a 3. cikk hatálya alá tartozzék. E küszöbérték becslése esetfüggő: az eset valamennyi körülményétől függ, mint a bánásmód időtartama, a fizikai, illetve lelki hatások, és bizonyos esetekben az áldozat neme, életkora és egészségi állapota. Egy szabadságától megfosztott személy tekintetében a testi erő igénybevétele, amely nem tesz feltétlenül szükségessé saját magatartása, lealacsonyítja az emberi méltóságot, és elvben sérti az Egyezmény 3. cikkében rögzített jogot.

A Bíróság kiemelte, hogy a vitatott rendőri beavatkozás eredményeként, a kérelmező zúzódásokat szenvedett a tarkóján és mellkas a mindkét oldalán, több véraláfutás volt a hátán, zúzódások mindkét oldalán a vese környékén, és zúzódások a lép körül. A Bíróság úgy ítélte, hogy a kérelmező által elszenvedett sérülések kellően komolyak ahhoz, hogy embertelen bánásmódnak minősüljenek az

Egyezmény 3. cikk alapján, ezért azt kellett még vizsgálni, hogy vajon az Állam felelőssé tehető-e a 3. cikk alapján ezekért a sérülésekért.

Tekintettel a hazai bíróságok közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti ügyben tett megállapításaira, amelyek szerint a kérelmező magatartása nem indokolta a rendőrségi erőszak alkalmazását, a Bíróságot nem győzték meg a Kormányzat azon érvei, amelyek ezen az alapon akarták igazolni a hatóságokat. Valójában, miután az Ítéletábra megállapította, hogy viselkedését nem lehet úgy venni, mint aki fizikailag ellenszegült a kérdéses rendőri intézkedésnek (amelynek törvényessége ugyancsak kétséges), a Bíróság csakis arra a következtetésre juthatott, hogy az erő alkalmazása, amely a kérelmező sérüléseit és a szenvedéseit eredményezte, embertelen bánásmódnak minősül, amelyért az Állam viseli a felelősséget. A fenti megfontolások elegendőek voltak ahhoz, hogy a Bíróság megállapítsa az Egyezmény 3. cikkének sérelmét.

A Bíróság a kérelmező javára 5.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. X. Törökország elleni ügye (24.626/09. számú ügy)²²

A kérelmezőt kétszer ítélték már el. Az egyik elítélése egy 10 éves időtartamú szabadságvesztés volt, amit hamisításért, csalásért, valamint készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel és hivatalos iratokkal való visszaéléssért kapott.

2008-ban előzetes letartóztatásban tartották a Buca vizsgálati fogdában. A kérelmezőt, aki homoszexuális, először heteroszexuális fogvatartottakkal közös zárkába helyezték. Miután társai megfélemlítették és terrorizálták, kérte a fegyőröket, hogy biztonsági okokból helyezték át egy homoszexuális fogvatartottakkal közös zárkába. Azonnal egy egyszemélyes zárkába helyezték el.

A kérelmező szerint a 7 m² alapterületű zárkában volt egy ágy és egy WC, de mosdó nem, nagyon koszos és gyér megvilágítású volt. Állítása szerint az ilyen zárkát rendszeren magánzárka fegyelmi büntetés céljára vagy olyan elítéltek elhelyezésére használják, akiket pedofiliával vagy nemi erőszakkal gyanúsítanak. A kérelmező a többi rabbal való mindenféle kapcsolattól és mindenféle társas tevékenységtől meg volt fosztva. A kültéri gyakorlatokhoz sem fért hozzá és csak akkor engedték ki, ha ügyvédje kereste fel, vagy tárgyalásra kellett mennie.

Miután számos sikertelen kérelmet nyújtott be az ügyészséghez és a büntetés-végrehajtási bíróhoz, amelyben ezeket a körülményeket panaszolta, a kérelmezőt végül átvitették a kórház pszichiátriai osztályára, hogy felmérjék mentális állapotát. A diagnózis értelmében depressziós volt, és egy hónapig maradt a kórházban, mielőtt visszatért a fogdába.

Egy másik homoszexuális fogvatartottat helyeztek el ugyanabban a zárkában mintegy három hónapra. Ez alatt az időszak alatt panaszt nyújtott be az egyik őr ellen homofób viselkedés, zaklatás és bántalmazás miatt. A kérelmezőt ezt követően ismét megfosztották mindenféle rabokkal fenntartott kapcsolattól, és ő visszavonta a panaszát.

Ez a helyzet 2010. február 26-án ért véget, amikor a kérelmezőt áthelyezték Eskisehir fogdájába, ahol három másik fogvatartottal egy rendes zárkában helyezték el, ahol élvezte mindazokat a jogokat, amelyeket általában biztosítanak az elítélteknek.

A kérelmező – az Egyezmény 3. cikkére hivatkozással – sérelmezte különösen magánzárása durva körülményeit és testi és lelki egészségére gyakorolt káros hatását. Továbbá – az Egyezmény 14. cikkére az Egyezmény 3. cikke tekintetében hivatkozva – azt is állította, hogy ezt a bánásmódot nemi irányultsága miatt alkalmazták vele szemben.

A Bíróság észlelte, hogy a kérelmezőt összesen több mint 8 hónapig tartották vizsgálati fogságban egy 7 m² alapterületű magánzárkában, amelynek élettere nem haladta meg alapterületének a felét. A zárka egy ágygal és egy WC-vel volt felszerelve, mosdóval nem. A Kormányzat nem vitatta azt a tényt, hogy a zárka nagyon gyér megvilágítású, koszos és patkányjárta volt. A zárkát azon elítéltek részre tartották fent, akiket fegyelmi büntetésként magánzárkára ítélték, illetve azokat helyezték el ott, akiket

²² Az ítélet 2013. május 27-én vált véglegessé.

pedofiliával vagy nemi erőszakkal vádoltak. Míg a zárkában volt, a kérelmező a többi rabbal való mindenféle kapcsolattól és mindenféle társas tevékenységtől meg volt fosztva. A kinti tevékenységekben nem vehetett részt, csupán a védőjével találkozhatott, illetve – körülbelül havonta – a tárgyalásokra mehetett el. A Bíróság továbbá úgy találta, hogy ezek a körülmények bizonyos szempontból jóval szigorúbbak voltak, mint az a rendszer, amelyet Törökországban az életfogytig tartó szabadságvesztésüket töltőkre alkalmaznak.

A Bíróság elismerte, hogy a fegyőrök a kérelmező testi épsége miatt aggódott. Azonban még ha az ilyen biztonsági intézkedés szükséges is, önmagában nem elégséges arra, hogy igazolja a fogda közösségi helyiségeiből való teljes kizárást. Kiemelve a kérelmező panaszainak eredménytelenségét, a Bíróság úgy találta, hogy a kérelmező fogvatartása körülményeivel kapcsolatos panaszai tekintetében mindenféle hatékony hazai jogorvoslattól meg volt fosztva, és hogy őt nem olyan körülmények között tartották fogva, amelyek megfelelőek vagy méltóságát tiszteletben tartóak lettek volna. A Bíróság úgy ítélte, hogy a jelen ügyben a kérelmezőnek a magánzárkában való fogvatartásának körülményei olyanok voltak, amelyek mind testi, mind lelki szenvedést és méltóságától való megfosztottság erős érzését okozták neki. Ezek a körülmények, súlyosbítva a hatékony jogorvoslat hiányával, embertelen vagy megalázó bánásmódot valósítottak meg, megsértve az Egyezmény 3. cikkét

A Bíróság észlelte, hogy a kérelmező állandóan támadta a vele szemben alkalmazott intézkedéseket, hangsúlyozva egyebek mellett, hogy azokat pusztán nemi irányultsága alapján, feltehetőleg testi sérüléstől való megvédése érdekében alkalmazták. A kérelmező azt kérte, hogy bánjanak vele a többi rabbal egyenlő módon és tegyenek olyan intézkedéseket, amelyek különleges hatása az, hogy megóvják őt a sérülésektől. Ezen kérelmeit nem vették figyelembe. A Bíróság úgy ítélte, hogy a hatóságok kötelesek megtenni minden lehetséges intézkedést annak megállapítása érdekében, hogy vajon a diszkriminatív hozzáállás szerepet játszott-e a kérelmező börtönéletből való teljes kizárásában. Álláspontja szerint a büntetés-végrehajtási hatóságok mindenesetre nem becsülték fel megfelelően a kérelmező biztonságát fenyegető veszélyt; nemi irányultsága miatt egyszerűen elhitték, hogy súlyos testi sértést kockáztat. A Bíróság tehát arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmező börtönéletből való teljes kizárásának fő oka homoszexualitása volt. Ennek eredményeként nemi irányultsága alapján hátrányos megkülönböztetésnek volt kitéve, ezért az Egyezmény 14. cikkét az Egyezmény 3. cikke vonatkozásában megsértették.

A Bíróság a kérelmező javára 18.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

2. Nadia Eweida és társai Egyesült Királyság elleni ügye (48420/10, 59842/10, 51671/10 és 36516/10. számú ügyek)²³

A kérelmezők, Nadia Eweida, Shirley Chaplin, Lilian Ladele és Gary McFarlane.

Az első és második kérelmező hiszi, hogy a kereszt látható viselése fontos része hitük megvallásának.

Az első kérelmező részmunkaidősként 1999-től a British Airways „check-in” részlegén dolgozott, és köteles volt egyenruhát viselni. A British Airways formaruházati szabályzata előírta, hogy a nőknek magas nyakú pulóvert és selyemsálát kell viselniük, látható ékszer nélkül. Minden olyan dolgot, amelyet a személyzet tagjának vallási okokból viselnie kellett, az egyenruhával el kellett fedni, vagy ha ez nem volt lehetséges, engedélyeztetni kellett. Az első kérelmező 2006 májusáig a nyakában egy láncon egy kis ezüst keresztet hordott, amelyet a ruhája alá rejtett. Hite melletti elköteleződése jeleként ekkor döntötte el, hogy nyíltan viseli a keresztet. 2006 szeptemberében fizetés nélküli szabadságra küldték egészen addig, amíg nem lesz hajlandó betartani az öltözködési előírásokat. 2006 októberében egy adminisztratív munkát ajánlottak fel számára, ahol nem kell egyenruhát hordania vagy ügyfelekkel találkoznia, amelyet azonban visszautasított. Végül 2007 februárjában tért vissza munkába, amikor a vallási és jótékonyági jelképek engedélyezése irányába mozdult el a British Airways öltözködési politikája, és közvetlenül engedélyezték a kereszt és a Dávid-csillag viselését.

A második kérelmező szakápolónőként dolgozott a Royal Devon és Exeter NHS Foundation Trust-ban 1989 áprilisától egészen 2010 júliusáig. A kérdéses időszakban a gerontológiai osztályon dolgozott.

²³ Az ítélet 2013. május 27-én vált véglegessé.

2007 júniusában – amikor a V-nyakkivágású egyenruhák bevezetésre kerültek – az igazgatója megkérte, hogy távolítsa el a láncon hordott feszületét a nyakából. A kérelmező engedélyt kért ahhoz, hogy továbbra is viselhesse a feszületet, amelyet elutasítottak azon az alapon, hogy sérülést okozhat, ha egy beteg meghúzza vagy ha például egy nyílt sebbel érintkezik. 2009 novemberében egy nem ápolónői ideiglenes állásba helyezték át, amely 2010 júliusában megszűnt.

Mindkét kérelmező keresetet nyújtott be a Munkaügyi Bírósághoz sérelmezve különösen, hogy vallási alapon hátrányosan különböztették meg őket. A bíróság az első kérelmező keresetét elutasította úgy ítélve, hogy a kereszt látható viselését a keresztény hit nem követeli meg, az a kérelmező saját választása volt, és elmulasztotta kimutatni, hogy a British Airways egyenruha szabályzata a keresztényeket általában hátrányba hozta. A Fellebbviteli Bíróság elutasította fellebbezését, a Legfelsőbb Bíróság pedig 2010 májusában nem engedett számára fellebbezést. A második kérelmező keresetét ugyancsak elutasították 2010 májusában. A bíróság úgy ítélte, hogy a kórház álláspontja egészségügyi és biztonsági indokokon alapult és nincs bizonyíték arra, hogy a kérelmezőn kívül más is különleges hátrányba hozott volna. Az első kérelmező ügyében hozott fellebbviteli bírósági határozatból adódóan a második kérelmező azt a tanácsot kapta, hogy a fellebbezésnek esélye sincs a sikerre.

A harmadik és negyedik kérelmező keresztények, akik hiszik, hogy a homoszexuális kapcsolat ellentétes az Isten törvényével, és hitükkel összeegyeztethetetlen, hogy bármit tegyenek, ami a homoszexualitást elnézi.

A harmadik kérelmező anyakönyvvezető volt London Islington kerületében 1992-től 2009-ig. Amikor az Élettársi kapcsolatáról szóló törvény 2005 decemberében hatályba lépett, a munkáltatója arról tájékoztatta, hogy ezt követően köteles hivatalos személyként közreműködni homoszexuális párok ünnepélyes összedadásánál. Amikor a harmadik kérelmező megtagadta a munkaszerződés-módosítás aláírását, fegyelmi eljárást indítottak ellene 2007 májusában, amely arra a következtetésre jutott, hogy ha elmulasztja a kötelességei közé foglalni az élettársak összedadását, megsérti az Islingtoni Tanács egyenlőségi és különbözőségi politikáját, és az ő munkaviszonyát meg lehet szüntetni.

A negyedik kérelmező 2003 májusától 2008 márciusáig tanácsadóként dolgozott a Relate-nél. 2007-ben kezdte el posztgraduális tanulmányait pszicho-szexuális terápiából, amely különösen a szexuális diszfunkciókkal foglalkozik, és a párok szexuális aktivitásának növelését célozza a kapcsolat egészének javítása révén. A negyedik kérelmező 2007 végére feletteseit és a többi terepauta felé kifejezte aggályát, hogy vallási meggyőződése és az azonos nemű párokkal kapcsolatos munkája összeütközésben állnak. 2008 januárjában fegyelmi vizsgálatot indítottak ellene. 2008 márciusában a kérelmezőt elbocsátották összességében nagyfokú kötelességmulasztás miatt azon az alapon, hogy azt állította: elfogadja a Relate Egyenlő Lehetőségek Politikáját és tanácsadást biztosít az azonos nemű párok részére, anélkül, hogy szándéka lett volna így tenni. A negyedik kérelmező fellebbezését elutasították.

Mindkét kérelmező keresetet nyújtott be a Munkaügyi Bírósághoz vallási alapú hátrányos megkülönböztetés miatt; a negyedik kérelmező arra is hivatkozott, hogy tisztességtelenül és tévesen bocsájtották el. Másodfokon mindkét kérelmet elutasították azon az alapon, hogy munkáltatójuk nemcsak azt jogosult megkövetelni tőlük, hogy teljesítsék kötelezettségeiket, hanem arra is, hogy elutasítsa olyan nézetek befogadását, amelyek ellentmondanak alapvető, kinyilvánított elveiknek, még inkább akkor, amikor ezeket az alapelveket a törvény teszi kötelezővé, nevezetesen a 2007. évi Esélyegyenlőségi Törvény. Végül a Legfelsőbb Bíróság harmadik kérelmező számára 2010 márciusában nem engedte meg a további fellebbezést és 2010. áprilisában a negyedik kérelmezőnek sem engedték meg, hogy fellebbezzon a Munkaügyi Fellebbviteli Bíróság ítélete ellen, minthogy nem volt valós esélye a sikerre abból adódóan, hogy ügye ésszerűen nem különböztethető meg a harmadik kérelmezőétől.

Mind a négy kérelmező – az Egyezmény 9. illetve 14. cikkére hivatkozással – azt sérelmezte, hogy a hazai jog elmulasztotta megfelelően megvédeni vallásuk kinyilvánításához való jogukat.

A Bíróság hangsúlyozta a vallásszabadság mint a hívők önazonosságának lényeges részének és a többszínű, demokratikus társadalom egyik alapkövének fontosságát. A vallásszabadság az Egyezmény 9. cikke alapján magában foglalja azt a vallásos meggyőződés kinyilvánításának szabadságát, a

munkahelyeken is. Amikor azonban egy személy vallási kötelezettsége mások jogával ütközik, néhány korlátozás tehető. Elsősorban a Szerződő Államok hatóságainak van joga döntenie ennek szükségességéről. A Bíróság feladata csupán annak felülvizsgálata, hogy a nemzeti szinten hozott intézkedés elvben igazolható-e és tisztességes egyensúlyt teremt-e a különböző versengő jogok és érdekek között.

Az első és második kérelmező ügyében a Bíróság úgy ítélte, hogy mindkét kérelmező vallási meggyőződés kinyilvánításához fűződő jogába beavatkoztak annyiban, hogy munka közben nem tudták láthatóan viselni a keresztjüket.

Az első kérelmező esetében, aki egy magántulajdonban lévő társaságnál dolgozott, és ezért a beavatkozás nem tudható be közvetlenül az Államnak, a Bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a hazai jogrendben elégségesen védte az ő vallási meggyőződés szabad kinyilvánításához való jogát. Számos Szerződő Államhoz hasonlóan, az Egyesült Királyságban sincsen kifejezetten a vallási ruhák és jelképek munkahelyi viselését rendező jogszabály. Az azonban világos, hogy a British Airways egyenruha szabályzatának törvényességét és a British Airways által hozott intézkedések arányosságát a hazai bíróságok részletesen vizsgálták. Ezért a kifejezett védelem hiánya az angol jog e területén önmagában nem jelenti azt, hogy az első kérelmező vallási meggyőződés kinyilvánításához fűződő jogát megsértették. Ennek ellenére a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy ügyében nem teremtettek tisztességes egyensúlyt egyrészt azon vágya, hogy kifejezze vallási meggyőződését és mások felé kinyilvánítsa hitét, másrészt munkáltatója azon kívánsága között, hogy egy bizonyos vállalati arculatot mutasson (nem foglalkozva azzal, hogy e cél mennyire lehet legitim). Valójában, más British Airways alkalmazottak számára korábban engedélyezték olyan vallási ruhadarabok viselését, mint a turbán vagy a hidzsáb, anélkül, hogy ennek bármiféle kedvezőtlen hatása lett volna a British Airways megítélésére vagy arculatára. Továbbá az a tény, hogy a vállalat módosította az egyenruha szabályzatot annak érdekében, hogy lehetővé tegye a vallási jelképnek minősülő ékszerek, hogy a korábbi tilalomnak nem volt döntő jelentősége. A hazai hatóságok ezért elmulasztották megfelelően védeni az első kérelmező vallási meggyőződése kinyilvánításához való jogát, megsértve az Egyezmény 9. cikkét. A Bíróság nem találta szükségesnek, hogy a kérelmet a 14. cikk alapján is megvizsgálja.

Másfelől viszont az az ok, ami miatt a második kérelmezőt arra kérték, hogy ne viselje a keresztet, nevezetesen az egészség és biztonság védelme a kórházi osztályon, eredendően nagyobb jelentőségű. Továbbá, a kórházigazgatók jobb helyzetben vannak abban, hogy döntsenek a klinikai biztonságról, mint egy bíróság, különösen egy nemzetközi bíróság, amely nem vett fel közvetlenül bizonyítást. A Bíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a második kérelmező megkérdése arra, hogy vegye le a nyakából a keresztet, nem volt aránytalan és hogy a vallási meggyőződése szabad kinyilvánításába való beavatkozás szükséges volt egy demokratikus társadalomban. Ezzel összhangban az Egyezmény 9. cikkét a második kérelmező tekintetében nem sértették meg. Ugyancsak úgy találta, hogy semmi alapja nem volt, hogy a 14. cikk sérelmét megállapítsa az ügyben.

A harmadik és negyedik kérelmező ügyében a Bíróság úgy ítélte, hogy a legfontosabb figyelembe veendő tényező az, hogy a kérelmezők munkáltatói politikáinak – hogy előmozdítsák az esélyegyenlőséget és megkövetelik a munkavállalóktól, hogy olyan módon járjanak el, amely nem különböztet meg másokat hátrányosan – legitim célja mások – például az azonos nemű párok – jogainak védelme, amelyet az Egyezmény is véd. A korábbi ügyekben a Bíróság úgy ítélte, hogy a nemi irányultságon alapuló eltérő bánásmód különösen komoly igazolást követel meg, és hogy az azonos nemű párok lényegében azonos helyzetben vannak a különnemű párokkal a kapcsolatuk jogi elismerés és védelme iránti igényük tekintetében. A hatóságoknak ezért széleskörű mérlegelési joga van, amikor megteremtik az egyensúlyt a munkáltatók mások jogainak védelméhez fűződő joga és a kérelmezők vallási meggyőződésük kinyilvánításához való joga között. A Bíróság úgy döntött, hogy a helyes egyensúlyt megteremtették, és ezért úgy ítélte, hogy nem sértették meg az Egyezmény 14. cikkét a 9. cikk tekintetében a harmadik kérelmező vonatkozásában, illetve az Egyezmény 9. cikkét – önmagában, illetve a 14. cikk kapcsán – a negyedik kérelmező vonatkozásában.

A Bíróság az első kérelmező javára 2.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

Bkf.I.577/2013/2.

I. Az előzetes letartóztatás okának meglétét, és ezen kényszerintézkedés szükségességét a bíróság nem csak olyan körülményekre alapozhatja, melyek a bizonyosság erejével megállapíthatóak. Elégséges az is, ha a bíróság döntése olyan adatokon alapul, amelyek tényszerűsége, egyéb indokokkal alátámasztott és ésszerű érvet szolgáltató arra a következtetésre, hogy a kényszerintézkedés alkalmazása törvényi célok érdekében szükséges (BH 2012.285. I.).

A vádlott által eddig előzetes letartóztatásban töltött idő tartama önmagában még nem elegendő a kényszerintézkedés megszüntetéséhez. A Be. 132. §-ának (3) bekezdés c) pontja alapján - a vád tárgyává tett bűncselekmények büntetési tételére figyelemmel - az előzetes letartóztatás - az ügydöntő határozat meghozatal előtt - legfeljebb négy évig tarthat. A Fővárosi Ítéletábrla pedig ezen időkereten belül törvényesen rendelkezett a kényszerintézkedés fenntartása felől.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága az Imre kontra Magyarország elleni ügyben mutatott rá arra, hogy a hosszú időn át tartó kényszerintézkedés fenntartását az a közérdek indokolhatja, amely nagyobb súllyal esik latba, mint a személyi szabadság sérthetlenségének követelménye (BH 2009.7.).

II. Nem vitás ugyanakkor, hogy az előzetes letartóztatás feltételeinek vizsgálatánál konkrét, az adott ügyre vonatkozó tényeken alapulhat az a következtetés, hogy fennáll a szökés, elrejtőzés, vagy a bűnisméltés veszélye.

Jelen ügyben nem vitások a vádlott megfelelő személyi, családi körülményei. Ugyanakkor azonban az előzetes letartóztatás feltételeinek fennállása esetén a bíróság annak elrendelésétől, vagy fenntartásától a vádlott személyi körülményeire, vagy egyéb okokra hivatkozással nem tekinthet el, ha olyan egyéb tények állapíthatók meg, amelyek a kényszerintézkedés indoklását támasztják alá. Mindezekre figyelemmel pedig a vád tárgyává tett bűncselekmények tárgyi súlyától és a kiszabható büntetési tétel mértékétől sem lehet eltekinteni. Az előzetes letartóztatás szükségessége ugyanis a büntetőeljárás törvényben meghatározott különös ok, és a konkrét ügy jellemzőinek egybevetett vizsgálata eredményeként válik megítélhetővé. A bűncselekmény tárgyi súlya ezért a Be. 129. § (2) bekezdés b) pontja szerinti más ok" alapján enged következtetni arra, hogy a terhelt szabadlábra kerülése esetén - még családi körülményeire figyelemmel is - a hatóság elől megszökne, illetve elrejtőzne (BH 2007.403.).

A Fővárosi Ítéletábrla nem kizárólag a szökés, elrejtőzés veszélyére alapította az előzetes letartóztatás további fenntartását. A kényszerintézkedést ugyanis a Be. 129. §-ának (2) bekezdés d) pontjában írt feltételre hivatkozással is fenntartotta. A vádlott esetében ugyanis - szabadlábra kerülése esetén továbbra is tartani lehet hasonló szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény elkövetésétől. Erre vonatkozóan a vád tárgyává tett cselekmények sorozatjellege ad következtetési alapot. Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a bűnisméltés megalapozott veszélye --miként jelen ügyben is - közbömbösítheti az előzetes letartóztatásban töltött idő nagyságának, akár a szökés, elrejtőzés veszélyét csökkentő jelentőségét is (BH 2012.285.II.).

Bfv.III.1.417/2012/5.

I. A büntető anyagi jog a szerző (a szerzői jog jogosultja) nem akármilyen, hanem csak vagyoni jogainak megsértését bünteti.

II. A szerzői jog jogosultja nem köteles a vagyoni jogát érvényesíteni, ami azonban nem jelent ingyenességet, és főként nem jelent szabad felhasználást. A szerzői jog jogosultja vagyoni jogi sérelmének a hiánya csupán azt zárja ki, hogy a terhére esően megállapíthatóvá válják a vagyoni hátrány okozása. Mindemellett büntetendő marad az elkövető részéről a szerzői jog jogosultjától származó felhasználási engedély nélküli, haszonszerzés végett történő szerzői jogi jogsértés.

Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményt és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyvet kihirdette az 1993. évi XXXI. törvény.

A vizsgált időszakban az alábbi részeiben azonos tartalommal volt hatályos a Magyar Köztársaság Alkotmánya (1949. évi XX. törvény).

Az Alkotmány 7. §-ának (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság jogrendszere elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait, biztosítja továbbá a vállalt nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangját.

Az Alkotmány 70/A. §-ának (1) bekezdése szerint pedig a Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

Ezek az alkotmányos rendelkezések azt jelentik, hogy az Alkotmány még belső kihirdetés hiányában is elfogadottnak tekintette az emberi jogokra vonatkozó nemzetközi dokumentumokban, így az Egyezményben foglalt szabályokat.

Egyezmény 7. Cikk –Büntetés kiszabásának tilalma törvényi rendelkezés nélkül

1. Senkit sem szabad elítélni olyan cselekményért vagy mulasztásért, amely elkövetése idején a hazai vagy nemzetközi jog alapján nem volt bűncselekmény. Ugyancsak nem lehet a bűncselekmény elkövetése idején alkalmazható büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni.

2. Ez a Cikk nem zárja ki valamely személy bíróság elé állítását és megbüntetését olyan cselekmény vagy mulasztás miatt, amely elkövetése idején a civilizált nemzetek által elismert általános jogelvek szerint bűncselekmény volt.

A terhelt figyelmen kívül hagyta azt, hogy cselekménye az elkövetés idején a hazai jog alapján is bűncselekmény volt.

A korábbi ügyben első fokon eljáró bíróság kifejtette, hogy a terhelt cselekménye a törvény időközbeni változása folytán már bűncselekménynek minősülne. A terhelt tehát nyilvánvalóan ennek ismeretében cselekedett a jelen ügyben.

Egyezmény hetedik kiegészítő jegyzőkönyv 4. Cikke szerint:

1. Ha valakit egy állam büntető törvényének és büntetőeljárás törvényének megfelelően egy bűncselekmény kapcsán már jogerősen felmentettek vagy elítéltek, e személlyel szemben ugyanennek az államnak az igazságszolgáltatási szervei ugyane bűncselekmény miatt nem folytathatnak büntetőeljárást, és vele szemben abban büntetést nem szabhatnak ki.

2. Az előző bekezdés rendelkezései nem képezik akadályát annak, hogy az adott állam büntető törvényeinek és büntetőeljárás törvényeinek megfelelően az eljárást újból megindítsák, ha új, vagy újól fog feltárt tények, vagy az eljárás alapvető hibái természetüknél fogva kihatással vannak a meghozott ítéletre.

3. A jelen Cikk rendelkezéseitől az Egyezmény 15. Cikkére hivatkozással nem lehet eltérni.

A terhelt a korábbi, 2006. január 4-én jogerős, és az elkövetéskor hatályban volt büntető törvényt alkalmazó felmentő ítéletével elbírált ügyéhez képest, a jelen ügyben a műnek a szerzői jog jogosultjának engedélye nélküli későbbi terjesztésével követte el a bűncselekményt. A két cselekmény tehát semmiképpen sem azonos.

A Kúria a terhelt korábbi jogerős elbírálásra hivatkozó vélekedésével kapcsolatban arra mutat rá, hogy az ügydöntő határozat (ítélet) jogereje alapvetően kettős kihatású.

Egyrészt anyagi jogilag ítélt dolgot (res iudicata) képez, másrészt tilalmazza a kétszeri eljárást (ne bis in idem), minek következtében a Be. 6. § (3) bekezdésének d) pontja alapján büntetőeljárást nem lehet indítani, a már megindult büntetőeljárást meg kell szüntetni, vagy felmentő ítéletet kell hozni, ha a terhelt cselekményét már jogerősen elbírálták, kivéve a Negyedik Részben (perújítás, felülvizsgálat, alkotmányjogi panasz, jogorvoslat a törvényesség érdekében, jogegységi eljárás), valamint a XXIX.

Fejezet II. (különleges eljárások) és III. Címében (kártalanítás, visszatérítés) meghatározott eljárások esetét.

Ezek a rendelkezések mindenképpen megfelelésben állnak az Egyezmény hetedik kiegészítő jegyzőkönyvének 4. Cikkében foglaltakkal.

Merthogy az újabb eljárás és az újabb büntetés csakis az ugyane bűncselekmény'kapcsán sért emberi jogot (1. pont), ami a jelen ügyben esett, továbbá a terhelt által nem idézettek szerint az emberi jogi sérelem nem következik be, ha az adott állam büntetőügyben eljáró hatóságai az adott állam belső törvényeiben foglalt feltételei alapján az eljárást újból megindíthatják (2. pont).

Jelen ügyben az ugyane bűncselekmény' a fentebb körülírtak szerint nem állott fenn.

A terhelt álláspontja pedig oda vezetne, hogy az adott jogi tárgy vonatkozásában elkövetett cselekmény vádja alóli felmentés a jövőre nézve egyszer és mindenkorra kizárná az adott jogi tárgyat újlagosan sértő, időközben büntetendővé nyilvánított elkövetési magatartás büntethetőségét, ami nyilvánvalóan téves.

Gazdasági ügyszak

Gfv.VII.30.146/2013/3.

A csődeljárásban benyújtott kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzés ellen van helye fellebbezésnek.

A Kúriának a fellebbezés alapján abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a kifogás elbírálása'' kifejezés csak az érdemi elbírálást foglalja-e magában, vagy ide tartozik valamennyi, a kifogás alapján megindult eljárásban hozott, annak lezárását eredményező bármilyen tartalmú elsőfokú határozat.

Elsőként a Kúria megállapította, hogy a kifogás a csődeljárásban azért bír nagy jelentőséggel, mert az adós és a hitelezők közötti egyezség tartalmának kialakításába a bíróság nem avatkozik be, azt nem vizsgálhatja. A hitelezőknek joguk van arra, hogy a vagyonfelügyelő által elfogadott, besorolt követelések tekintetében kifogást terjesszenek elő saját (12.§ (5) bekezdés), illetve más hitelezők (15.§ (3) bekezdés) igényének elfogadása, besorolása miatt. Ezzel biztosítható, hogy azok a hitelezők és olyan összeg erejéig kerüljenek be a biztosított, illetve nem biztosított hitelezői osztályokba, s szavazzanak a csődegyezség elfogadásáról, akiknek valóban követelésük áll fenn az adóssal szemben, s a megfelelő hitelezői csoportba, osztályba kerüljenek besorolásra (Gfv. X.30.427/2010/9. szám).

A Cstv. 6.§ (3) bekezdése alapján azokra az eljárási kérdésekre, amelyet a Cstv. külön nem szabályoz, a Pp. rendelkezései megfelelően irányadók. A csődeljárásban benyújtott kifogásokra vonatkozóan a Cstv. 12.§ (5) bekezdése és a 15.§ (3) bekezdése is azt tartalmazza, hogy az azt elbíráló végzés ellen külön fellebbezésnek nincs helye.

Egységes joggyakorlat alakult ki abban a kérdésben, hogy a csődeljárásban a kifogást elbíráló érdemi határozatok - jóllehet az elsőfokú bíróság határozata ellen külön fellebbezésnek nincs helye - az eljárást befejező határozat elleni fellebbezésben támadhatók (Gfv.VII.30.302/2012/8.).

A Kúria a Gfv. X.30.127/2012/9. számú végzésében is kifejtette: a másodfokú bíróság csak azokat a külön fellebbezéssel''nem támadható határozatokat bírálhatja felül az eljárást befejező határozat elleni fellebbezés alapján, amelyek érdemben bírálták el a kifogást. Ha egy jogvitát az elsőfokú bíróság érdemben nem bírál el, annak tárgyában nem hoz határozatot, az a másodfokú bíróság által elsőként érdemben nem bírálható el.

Ebből azonban az is következik, hogy ha csak az érdemben elbírált kifogások tekintetében lehet az eljárást befejező végzés elleni fellebbezésben jogorvoslattal élni, akkor az érdemi vizsgálat nélkül elutasított kifogások esetén a feleket külön fellebbezési jog illeti meg. Az érdemi vizsgálat nélkül elutasított kifogásokra vonatkozóan ugyanis a Cstv. nem tartalmaz speciális eljárási szabályt, s a Pp.233.§ (1) bekezdése az ilyen tartalmú elsőfokú végzések ellen külön fellebbezési jogot biztosít.

A kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasítása esetén a bíróság a felet a bírósághoz fordulás jogától zárja el, s a félnek e határozat elleni fellebbezési jogtól való megfosztása az Alaptörvény XXVIII. cikk

(7) bekezdésébe ütközne, amely szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslással éljen az olyan bírósági döntés ellen, amely a jogát, vagy jogos érdekét sérti. Ennek az alkotmányos alapelvnek akkor is érvényesülnie kell, ha a jogalkotó erre az esetre nem rendelkezett a fellebbezés soron kívüli elbírálásáról.

Mindebből következően az ítélőtábla a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzés elleni fellebbezést tévesen utasította el hivatalból. A Pp.233/A.§ szerint eljárva a Kúria az ítélőtábla fellebbezéssel támadott végzését a Pp. 258.§ (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az ítélőtáblát új határozat hozatalára kötelezte.

Munkaügyi ügyszak

Mfv.III.10.146/2012/5.

A fegyveres szerv a Hszt. 194. § (1) bekezdése alapján köteles kivizsgálni és érdemben elbírálni a hivatásos állomány tagja szolgálati panaszát, amelyben az Avtv. 2. § 2. és 3. pontjai alapján személyes (különleges) adatainak szolgálati felettese általi jogsértő beszerzésére tett intézkedését sérelmezi. Megállapítási kereset előterjesztésének feltételei.

Polgári ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Közigazgatási ügyszak

Köf.I.5.014/2013/4.

Törvénysértő az az önkormányzati rendelet, amely a szociális segély feltételül az egy főre jutó minimális lakótér meglétének feltételét köti.

1. Az Alaptörvény XXII. cikk (1) bekezdése szerint Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa. Az Alaptörvény e rendelkezése államcél fogalmaz meg, amelyből közvetlenül alanyi jogi jogosultság ugyan nem fakad, de a normakontroll során – így az önkormányzati rendeletek vizsgálatához is kapcsolódva – figyelembe vehető. Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.

2. A Szoc.tv. 33. § (1) bekezdése szerint az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására való jogosultságot a jegyző állapítja meg, részben a Szoc.tv.-ben meghatározott feltételek teljesülése esetén, részben pedig a Szoc.tv. felhatalmazása alapján megalkotott önkormányzati rendelet szerint. A Szoc.tv. 33. § (7) bekezdése értelmében [a] települési önkormányzat rendeletében az aktív korúak ellátására való jogosultság egyéb feltételeként előírhatja, hogy a kérelem benyújtója, illetve az ellátás jogosultja a lakókörnyezete rendezettségének biztosítására vonatkozó, a rendeletében megállapított feltételeket teljesítse. A lakókörnyezet rendezettségének biztosítása körében a kérelmező vagy jogosult által életvitelszerűen lakott lakás vagy ház és annak udvara, kertje, a kerítéssel kívül határos terület, járda tisztán tartása, az ingatlan állagának és rendeltetésszerű használhatóságának, valamint higiénikus állapotának biztosítására irányuló kötelezettség írható elő. A rendeletben megállapított feltételek teljesítésére a kérelmezőt, illetve a jogosultat megfelelő, de legalább ötnapos határidő tűzésével a jegyzőnek – az elvégzendő tevékenységek konkrét megjelölésével – fel kell szólítania.”

Az Sztv. e szabálya a lakókörnyezet rendezettségére vonatkozó követelmények meghatározására hatalmazza fel az önkormányzatokat. Az Sztv.-ből a felhatalmazás tárgya és keretei világosan kiderülnek: az aktív korúak ellátására való jogosultság feltételül az önkormányzat a kérelmező (vagy a jogosult) ingatlana és környezete karbantartására kötelezettségeket állapíthat meg. Ezek:

- a lakás vagy annak udvara, kertje, a kerítéssel határolt terület, járda tisztán tartása;

- az ingatlan állagának és rendeltetésszerű használhatóságának biztosítása;
- az ingatlan higiénikus állapotának biztosítása.

A Szoc.tv. 132. § (4) bekezdése a) pontja értelmében Felhatalmazást kap a települési önkormányzat, hogy rendeletben szabályozza az aktív korúak ellátására jogosult személyek részére a lakókörnyezet rendezettségének biztosítása körében előírt részletes szabályokat.”

3. Az Ör. 11. § (3) bekezdése értelmében a kérelmező, vagy a jogosult lakókörnyezete rendezettségének biztosítása körében köteles:

- a) az általa életvitelszerűen lakott ingatlan tisztán tartani,
- b) az ingatlan rendeltetésszerűen használni, melynek körében biztosítani, hogy az általa lakott ingatlanban az egy főre eső lakrész mértéke -a lakás alapterületére és a nyilvántartás szerint oda már bejelentkezettek számára figyelemmel - elérje a 6 négyzetmétert. A személyek számának megállapításakor a kiskorú gyermeket figyelmen kívül kell hagyni.
- c) az ingatlanhoz tartozó udvart, kertet tisztán tartani, rendeltetésszerűen használni (különösen az esetlegesen ott található szemetet és lomot eltávolítani, gyomtalanítani, fűvet nyírni),
- d) az ingatlan előtti járdát (járda hiányában egy méter széles területsávot) gondozni, tisztán tartani, szemét- és gyom mentesítését, télen hó-és síkosság mentesítését elvégezni,
- e) az állattartásra vonatkozó helyi szabályokat betartani,
- f) az életvitelszerűen lakott ingatlan állaga nem veszélyeztetheti az ott élők és mások életét, testi épségét.

Az Ör. fenti rendelkezései alapján megállapítható, hogy a lakókörnyezet rendezettsége érdekében az ingatlan állagának és rendeltetésszerű használhatóságának, valamint higiénikus állapotának biztosítására a vizsgálni kért szabályon kívül több más rendelkezés is szolgál. Az Ör. 11/A. § (3) bekezdés a) és f) pontok az életvitelszerűen lakott ingatlan tisztántartásáról, és állagának megóvásáról, a b) pont első fordulója a rendeltetésszerű használatról, a c) és d) pont az ingatlan körüli terület (udvar, kert, járda) tisztán tartásáról, az e) pont az állattartásra vonatkozó szabályok betartásáról szól.

A Kúria megítélése szerint e szabályösszesség egyidejű érvényesülése a Szoc.tv. 33. § (7) bekezdésében foglalt felhatalmazás céljának megfelelő helyi szabályozást teremt. A a Szoc.tv. 33. § (7) bekezdés utolsó mondata szerint a rendeletben megállapított feltételek teljesítésére a kérelmezőt, illetve a jogosultat megfelelő, de legalább ötnapos határidő tűzésével a jegyzőnek -az elvégzendő tevékenységek konkrét megjelölésével -fel kell szólítania. Ebből következően e felhatalmazás alapján az érintett önkormányzat az aktív korúak ellátására való jogosultságnál a lakókörnyezet rendezettsége biztosítása körében olyan feltételeket határozhat meg, amely meghatározott tevékenységek” elvégzésével teljesíthető.

A Kúria a Köf.5051/2012/6. számú határozatában (megjelent: Magyar Közlöny 2012/137. számában) már vizsgált olyan önkormányzati rendeletet, amely -többek között -az egy főre eső lakrészt is meghatározta az aktív korúak ellátására vonatkozó feltételek között. E határozat alapjául szolgáló rendelet a támogatásra való jogosultság további feltételeként előírta, hogy lakószobákban a minimális befogadóképesség -15 m²/fő fenn áll, illetve kimondta, hogy a minimális élettér -minimum 6 m²/fő - biztosított legyen. A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5051/2012/6. számú határozatában megállapította, hogy az építésügy körébe tartozó rendelkezések nem vonhatók a szociális juttatások feltételei közé. Az Szoc.tv. nem ad felhatalmazást az említett juttatások feltételeként építésügyi követelmények önkormányzati meghatározására. (Indokolás II/4. pont).

A Kúria Önkormányzati Tanácsa szerint bár legitim célnak tekinthető az önkormányzat azon törekvése, hogy a közegészségügyi problémákat megelőzze, a köznyugalmat biztosítsa, de ezt csak a törvények keretei között teheti meg. A közegészségügyi szempontok figyelembe vételét a Szoc. tv. felhatalmazása alapján az Ör. 3. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezései - a fent bemutatott módon - tartalmazzák (a lakás és környezete tisztán tartásától, az állattartás szabályainak a betartatásáig). Ugyanakkor a köznyugalom megteremtésének nem eszköze a szociális segély feltételeinek önkormányzati meghatározása. Erre az önkormányzatnak más eszközei vannak. A szociális rendszer

fenntartása és működtetése, a szociális juttatások Szoc.tv.-ben foglalt célja a rászorultak, a kiszolgáltatott helyzetbe jutott személyek támogatása, amely cél megvalósulásához ösztönző és kiegészítő feltételek önkormányzati rendeletben is előírhatók a Szoc.tv. felhatalmazásai szerint. Az erre vonatkozó önkormányzati rendeleteknek azonban a törvény keretei között kell maradniuk, míg a törvényeknek (így a felhatalmazó rendelkezéseknek) meg kell felelniük az Alaptörvény rendelkezéseinek. A szociális segélyre való jogosultság feltételül nem írható elő önkormányzati rendeletben olyan feltétel, amely kizáró okot tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az ott lakó személyeknek még 6 négyzetméter lakótér sem jut. Ez az előírás -azon túl, hogy nincs rá felhatalmazás -a segélyezés és a szociális rendszer működtetése egészének céljával kerül szembe. A jogintézménnyel való esetleges visszaélés sem hatalmazza fel az önkormányzatokat ilyen tartalmú szabályozásra.

A Kúria a fentiek alapján úgy ítélte meg, hogy az egy főre eső lakrész mértékének 6 négyzetméterben történő Ör. 11/A. § (3) bekezdés b) pont második fordulata szerinti meghatározására a Szoc. tv. 33. § (7) bekezdése és 132. § (4) bekezdés a) pontja felhatalmazást nem adott. Az erre vonatkozó kifejezett Szoc.tv.-be foglalt felhatalmazás hiányán túl a lakásba bejelentettek száma vagy a minimális tér lakáshasználók számára” történő feltétel előírása nem tekinthető olyan tevékenységnek, amely elvégezhető a jegyző Szoc.tv. 33. § (7) bekezdés utolsó mondata szerinti felszólítása alapján. Megállapítható tehát, hogy az önkormányzat túlerjeszkedett a felhatalmazáson, a Szoc.tv. 33. § (7) bekezdésével és 132. § (4) bekezdés a) pontjával ellentétes az az önkormányzati szabályozás, amely az aktív korúak ellátásra való jogosultságot az ingatlanban az egy főre eső lakrész mértékéhez köti.

Mindezek mellett az Ör. 11/A. § (3) bekezdés b) pont első fordulata -azaz a kérelmező, vagy a jogosult lakókörnyezete rendezettségének biztosítása körében köteles az ingatlant rendeltetésszerűen használni -közvetlenül a Szoc. tv. 33. § (7) bekezdés felhatalmazásán alapul, annak törvényellenessége nem állapítható meg.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa a fentiek alapján megállapította az Ör. 11/A. § (3) bekezdés b) pontjának melynek körében biztosítani, hogy az általa lakott ingatlanban az egy főre eső lakrész mértéke - a lakás alapterületére és a nyilvántartás szerint oda már bejelentkezettek számára figyelemmel -elérje a 6 négyzetmétert. A személyek számának megállapításakor a kiskorú gyermeket figyelmen kívül kell hagyni.”szövegrész törvényellenességét és a Bszi. 55. § (2) bekezdés a) pontja alapján megsemmisítette.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztoivits András

Munkatárs: Dr. Kiss Nikolett Zsuzsanna

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.